

Sportnota 2021+

30 maart 2021

Rotterdam, Wereldse Sportstad

Waar alle Rotterdammers 'lekker lopen te bewegen'

**Gemeente
Rotterdam**

Inhoud

Voorwoord	5
Samenvatting	6
1 Rotterdam, Wereldse Sportstad	8
1.1 Inleiding	8
1.2 De situatie in 2020	8
1.3 In 2026 ...	8
1.4 Rotterdam een wereldse, actieve stad in 2026	11
1.5 Totstandkoming	12
1.6 Leeswijzer	12
2 Achtergrond en kennis	13
2.1 Inleiding	13
2.2 Modellen en begrippen	13
2.3 Relevante beleidsprogramma's en ontwikkelingen	16
2.3.1 Relevante programma's	16
2.3.2 Relevante ontwikkelingen	17
3 Sportdeelname en toekomstbestendige sportaanbieders	20
3.1 Inleiding	20
3.2 De situatie in 2020	20
3.3 De belangrijkste uitdagingen tot 2026	23
3.4 Doelen en inzet	24
3.4.1 De doorlopende sport- en beweeglijn en vraag stimuleren	24
3.4.2 Passende en kwalitatief goede sport- en beweegmogelijkheden	28
4 Inspirerende topsport	34
4.1 Inleiding	34
4.2 De situatie in 2020	34
4.3 De belangrijkste uitdagingen tot 2026	35
4.4 Doelen en inzet	36
4.4.1 Wereldse topsportstad	36
4.4.2 Stad van topsporters	37
4.4.3 Topsport voor de stad	38

5	Sportvoorzieningen van de toekomst	42
5.1	Inleiding	42
5.2	De situatie in 2020	42
5.3	De belangrijkste uitdagingen tot 2026	43
5.4	Doelen en inzet	43
5.4.1	Waarborgen van ruimte om te sporten en bewegen	43
5.4.2	Toekomstbestendige sportvoorzieningen	45
6	De impact van sport	50
6.1	Inleiding	50
6.2	De situatie in 2020	51
6.3	De belangrijkste uitdagingen tot 2026	53
6.4	Doelen en inzet	54
6.4.1	De impact van sport en bewegen uitdragen	54
6.4.2	Integrale inzet om meer Rotterdammers in beweging te brengen	54
6.4.3	(Bedrijfs)economische impact en innovatie door sport	55
7	Onderzoek	56
7.1	De belangrijkste instrumenten om onze voortgang te meten	56
7.2	Doelen van de sportnota monitoren, acties meten en bijstellen	56
8	Communicatie	58
9	Financiering en uitvoering	59
9.1	Meerjarenbegroting	59
9.2	Subsidies	60
9.3	Partners in de uitvoering	60
9.4	Organisatie van de uitvoering	60
9.5	Samenwerking	61
10	Bijlagen	62

Voorwoord

Beleid maak je niet voor niets.
Je maakt beleid met een
praktisch doel voor ogen:
we willen samen ergens heen.
Dus waar wil deze Sportnota
2021+ naartoe? Naar een stad
vol beweging!

In 2026 kunnen alle Rotterdammers sporten in onze 'sportcirkel' in de stad: niemand hoeft de stad uit om een leuke sport te beoefenen. Onze buitenruimte nodigt ook uit om te bewegen: aan openbare fitnessapparaten langs het water, of wandelend door onze groene parken. Ook kan iedere Rotterdammer op elk niveau sporten: zowel in de 'breedtesport' als in de 'topsport'. We zetten topsport en topsportevenementen in om sporten en bewegen te stimuleren. Daarom kiezen we bijvoorbeeld voor het huisvesten van onderdelen van TeamNL van NOC*NSF.

Zoals deze stad altijd al sterker is geworden door strijd, hebben we ook geleerd van onze strijd tegen corona. De coronacrisis heeft benadrukt hoe belangrijk preventie en bewegen zijn. Daarom willen we volwassenen en jongeren, juist ook na de basisschoolleeftijd, aan het sporten houden. Ook kwetsbare groepen benaderen we actief met aanbod. Hierbij kiezen we voor een wijkgerichte aanpak. Zo komen we samen letterlijk sterker uit deze crisis: meer bewegen op school, breed aanbod op straat en sportactiviteiten voor iedereen.

Kortom: we werken aan een stad die constant in beweging is. Of, in gewoon Rotterdams: 'waar iedereen lekker loopt te bewegen'. Hoe gaan we dat doen? Dat leest u in deze nota!

Sven de Langen

Wethouder Volksgezondheid, zorg, ouderen en sport

Foto: © Marc Nolte

Rotterdam, Wer

Rotterdam is een wereldse sportstad; waar inspirerende internationale topsport plaatsvindt, waar Rotterdammers van alle leeftijden op hun eigen manier met plezier sporten en bewegen. Zij kunnen dit doen bij aantrekkelijke sportaanbieders, gebruikmakend van moderne sportfaciliteiten en in een stad die uitnodigt tot bewegen.

Thema's van het sportbeleid

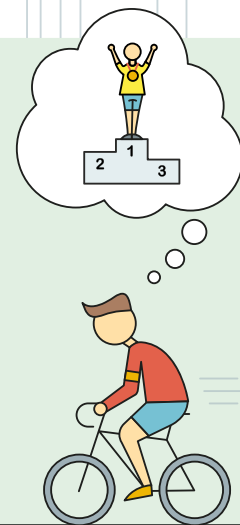
Sportdeelname en sportaanbieders

We willen dat structureel sporten en bewegen de norm wordt. Plezier, een brede motorische ontwikkeling en vraaggericht aanbod staan centraal, met extra aandacht voor groepen die nu minder affiniteit met sport en bewegen hebben. We ondersteunen sportaanbieders om tot dat aanbod te komen. Ook willen we de waarde van sportverenigingen voor de stad behouden en versterken.

Inspirerende topsport

Rotterdam gelooft in een stad die jonge sporttalenten de kans biedt om zich te ontplooiën tot topsporters. Van de straat, naar de sportvereniging tot de top. Hoogwaardige topsportevenementen versterken de sportsector. Ze inspireren bewoners en bezoekers, en leiden tot internationale bekendheid, economische en maatschappelijke impact. We zijn trots op de Rotterdamse topsporters en geven hen een podium als ambassadeurs.

Sportvoorzieningen voor de toekomst

We werken aan toekomstbestendige sportvoorzieningen waarvan multifunctioneel gebruik wordt gemaakt. Ook de pleinen, parken, fiets- en wandelpaden nodigen uit om te sporten en te bewegen. De sport- en beweegruimte wordt door meerdere gebruikers gedeeld.

Impact van sport en gezonde leefstijl

De impact van sport op gezondheid, kansengelijkheid en sociale cohesie is groot. Rotterdam schept de voorwaarden om die impact nog beter tot zijn recht te laten komen en verbindt sport met andere maatschappelijke domeinen.

eldse Sportstad

Speerpunten voor 2026

Rotterdam gelooft dat door bewegen en sport te stimuleren, de stad een gezondere plek kan worden. Dat kan alleen door samen te werken vanuit het sociale, economische, fysieke en veiligheidsdomein, binnen en buiten de sport, binnen en buiten de gemeente, nog meer dan voorheen. Rotterdam sluit zich uiterlijk in 2026 aan bij een wereldwijd initiatief zoals de Global Active City Movement.

Rotterdam stimuleert Rotterdammers van alle leeftijden om te sporten en te bewegen en focust extra op groepen waar de sportdeelname nu achterblijft. In 2026 sporten middelbare scholieren evenveel als basisschoolkinderen. En zijn kwetsbare volwassenen en ouderen meer gaan sporten en bewegen.

Rotterdam stimuleert een breed vraaggericht aanbod aan sportactiviteiten waar iedereen ongeacht leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie, met plezier en op een veilige plek kan sporten en bewegen.

Rotterdam zet zich in op een breed motorische ontwikkeling van de jeugd en plezier in bewegen. We leggen hiermee de basis voor een leven lang bewegen.

Rotterdam huisvest in 2026 als onderdeel van Topsport Metropool ten minste vier door NOC*NSF erkende nationale topsportprogramma's in traditionele en/of nieuwe Olympische of Paralympische sporten. De topsportprogramma's geven een impuls aan de sport over de hele breedte. Van talentontwikkeling tot het stimuleren van de sport onder de jeugd.

Rotterdam heeft in 2026 een ruim aanbod van toekomstbestendige en duurzame sportfaciliteiten zowel voor binnensport, buitensport als in de openbare ruimte, die intensief gebruikt worden door verschillende sporters het hele jaar door.

Rotterdam benut de kracht van sport en werkt samen om Rotterdammers in alle wijken plezier te geven in bewegen, elkaar te ontmoeten, hun gezondheid te verbeteren en zo volop mee te doen.

1 Rotterdam, Wereldse Sportstad

1.1 Inleiding

Deze sportnota, *Rotterdam, Wereldse Sportstad*, beschrijft de inzet van de gemeente Rotterdam tot 2026 om het algemene vergezicht van de Sportvisie 2030 te bereiken:

‘In 2030 is Rotterdam door bewegen en sport vitaler en aantrekkelijker. Rotterdammers hebben volop mogelijkheden om met plezier en elk op zijn of haar eigen manier te sporten en te bewegen.’

1.2 De situatie in 2020

In 2020 is Rotterdam een echte Sportstad. Al decennia investeert Rotterdam in sport. In goede sportvoorzieningen, trapveldjes in de openbare ruimte en aansprekende topsportvoorzieningen. Ook innoveert Rotterdam al jaren in sportprogrammering. We organiseerden side-events bij vernieuwende topsportevenementen, we ontwikkelden schoolsportverenigingen, stemden ons aanbod via Sportregie wijkgericht af op de lokale behoefte en benutten esports voor de vereniging van de toekomst. Rotterdam doet veel en doet dat met passie en, gezien de landelijke navolging van dit soort initiatieven, met succes. Toch blijft de sportdeelname van Rotterdammers achter bij het landelijke gemiddelde. We zien dat, net als elders, veel Rotterdammers stoppen met sporten bij de overgang van de ene naar de andere levensfase. Vooral bij pubers en ouderen valt dat op. Een deel van de Rotterdammers weten we onvoldoende te bereiken. Bij het ontwikkelen van deze nieuwe Sportnota 2021+ stelden we onszelf dan ook de vraag: waaraan ontbreekt het nog? Welke inzet kan ons helpen om tot 2026 concrete, andere stappen te zetten om dichterbij de doelen van de Sportvisie 2030 te komen?

De urgentie om mensen te stimuleren structureel te sporten en bewegen is in 2020 namelijk groter dan ooit. De wereldwijde uitbraak van het Corona virus maakt het belang van een gezonde leefstijl en voldoende sporten en bewegen feilloos duidelijk. Een goede sportinfrastructuur met een passend aanbod voor iedereen, dat aansluit bij de intrinsieke motivatie zodat het effect van het beleid optimaal is, wijzigt van *nice to have* naar *need to have*. Daarom gaat deze Sportnota niet *alleen* over

sport. Deze sportnota gaat ook over het streven naar gezondheid en welzijn, kansengelijkheid en gendergelijkheid, innovatie en duurzaamheid. Want de coronacrisis maakt het behalen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) nog actueler. Hoe dichterbij we zijn bij het bereiken van deze doelen, des te beter kunnen we als maatschappij een crisis doorstaan en dragen we structureel bij aan een gezonde bevolking. Het sport en beweegbeleid draagt bij aan diverse SDG's, waarbij "Goede gezondheid en Welzijn (SDG 3)" het meest voor de hand ligt, maar er is meer samenhang.

Sustainable Development Goals

De Sustainable Development Goals (SDG's) of Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen zijn zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. De SDG's zijn afgesloten door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties, waaronder Nederland. De doelen kwamen er op basis van wereldwijde inbreng van organisaties en indicatoren. Rotterdam haakt aan op de SDG's en versterkt daarmee haar inzet op de diverse doelen.

De concretere link tussen de SDG's en de doelen en inzet wordt steeds benoemd door het gebruik van de SDG-iconen bij de relevante passages in deze sportnota. In bijlage 1 is een nadere toelichting van de SDG's en de link met sport opgenomen.

1.3 In 2026 ...

... staat Rotterdam bekend als een Wereldse Sportstad waar alle Rotterdammers "lekker lopen te bewegen".

In 2026 is het iedereen duidelijk dat een gezonde leefstijl de samenleving minder vatbaar maakt voor een volgende pandemie. Door het creëren van een innovatief en compleet sportaanbod en een beweegvriendelijke inrichting van de stad, beweegt iedere Rotterdammer met veel plezier. Alle Rotterdammers in beweging is de norm. Iedereen sport en beweegt op zijn of haar eigen niveau, manier en moment, maar altijd met veel plezier.

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN 	Gezondheid en welzijn (SDG 3) -> sport en bewegen draagt bij aan vitale, fitte Rotterdammers. Van jeugd tot volwassenen wordt ingezet op het terugdringen van bewegingsarmoede en daarmee het terugdringen van overgewicht, obesitas en andere aandoeningen. Daarnaast heeft sport en bewegen een positieve invloed op het welbevinden en de geestelijke gezondheid van mensen
5 GENDER-GELIJKHEID 	Vrouwen en mannen gelijk (SDG 5) -> met een veilig sportklimaat zetten we actief in op een sociaal en pedagogisch veilig klimaat om te sporten en bewegen voor iedereen ongeacht geslacht, geaardheid of herkomst. Ook stimuleren we een meer gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in diverse onderdelen van de sportinfrastructuur.
7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE 	Duurzame en betaalbare energie (SDG 7) -> Voor alle sportvoorzieningen blijft verduurzaming een uitgangspunt. Dit betreft vooral het zo zuinig mogelijk omgaan met energie en waar mogelijk zelf energie opwekken, van fossiele naar duurzame energie.
11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN 	Veilige en duurzame steden (SDG 11) -> de vele sportvoorzieningen, sportmogelijkheden en een beweegvriendelijke openbare ruimte dragen bij aan de leefbaarheid van Rotterdam
17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN 	Partnerschap voor de doelen (SDG 17) -> zowel binnen de gemeente met diverse domeinen (zoals zorg, onderwijs, werkgelegenheid, armoede) als daarbuiten met partners in de uitvoering gaan we actief verbindingen aan om samen onze doelen na te streven

Of, zoals wij in goed Rotterdams zouden zeggen: "Iedereen loopt lekker te lopen te bewegen". Met partners als het onderwijs, de gezondheidszorg, welzijn – en culturele instellingen, het bedrijfsleven en niet te vergeten de vele vrijwilligers in de sportwereld werken we integraal samen aan de vitale en gezonde stad van de toekomst. We bundelen de krachten om samen een aantal stugge maatschappelijke opgaves aan te pakken, met sport en bewegen als instrument. In 2026 is Rotterdam daardoor op heel veel vlakken een veel actievere stad dan in 2020, waarmee we het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen een stap dichterbij brengen.

Dit houdt meer specifiek in dat in 2026 ...

... het de norm is dat iedere Rotterdammer sport of beweegt. Rotterdammers zijn zich bewust van de noodzaak van voldoende beweging en hebben de juiste mogelijkheden met plezier te sporten en bewegen. Er is een compleet en passend sportaanbod beschikbaar. Van een passend lidmaatschap bij de sportvereniging, tot mogelijkheden om individueel en zonder verdere organisatie een sport te beoefenen; van hockey tot BMX op het skatepark. Van straatvoetbal in de wijk tot esports bij de vereniging en van peuterzwemmen tot senioren-gym. We verbeteren het sportaanbod via inzichten uit

Foto: © Iris van den Broek

de wetenschap. We ondersteunen bovendien het verenigingsleven om het aanbod straks nog beter te laten aansluiten bij de vraag. In 2026 bereiken we ook Rotterdammers die nu nog geen plezier aan sport beleven en stimuleren we dat Rotterdammers blijven sporten en bewegen als een nieuwe levensfase aanbreekt, zoals de overgang naar het voortgezet onderwijs of het pensioen.

Dit houdt ook in dat in 2026...

... Rotterdam een mondiaal podium is voor wereldse sportevenementen zoals de Grand Départ du Tour de France, en klaar is voor de Youth Olympic Games. We lopen voorop met topsportevenementen waarin technologie en esports voor nieuwe vormen van beleving en interactie zorgen. Rotterdammers beleven veel plezier aan deze evenementen. We weten inmiddels dat sport-specifieke evenementen inclusief side events ook leiden tot een toename van sportparticipatie in die sport¹ en we blijven deze daarom naar de stad halen. Het plezier verhogen we door mogelijk te maken dat Rotterdammers vaker ook zelf kunnen deelnemen. De evenementen worden zo een stip aan de horizon om naartoe te leven. Topsporters uit eigen stad of regio zijn extra inspirerend en dus staat steun voor topsporttalent niet ter discussie. We ondersteunen topsportverenigingen en zorgen voor moderne faciliteiten in toonaangevende accommodaties zoals het Topsportcentrum, Zwemcentrum Rotterdam en de Willem-Alexander Baan. Topsport inspireert Rotterdammers op vele niveaus; innovatieve concepten en samenwerking dragen daaraan bij.

Dit houdt bovendien in dat in 2026...

... heel Rotterdam een uitdagend speelveld vormt van voldoende goede, duurzame en toegankelijke voorzieningen die verleiden tot bewegen. Alleen als de stad

voldoende, veilige en aansprekende ruimte biedt, kunnen we alle Rotterdammers verleiden meer te sporten en bewegen. We behouden minimaal de bestaande vierkante meters voor sport en verbeteren de mogelijkheden om daarvan meer divers gebruik te maken. Bovendien investeren we in de aantrekkelijkheid door vernieuwing, onder meer met het toevoegen van gaming-elementen, en verduurzaming. Stadionpark geldt internationaal als voorbeeld voor een uniek, veelzijdig gebied waar Rotterdammers 365 dagen per jaar van sport en bewegen genieten.

Tot slot wil dit zeggen dat in 2026...

... sport zijn meerwaarde bewijst als middel voor andere beleidsterreinen, zoals onderwijs, gezondheidszorg en jeugd. Het belang van sport en bewegen voor de gezondheid is door corona heel zichtbaar geworden. De bewezen invloed en het plezier dat sport en bewegen biedt, inspireert ook andere domeinen om sporten en bewegen in te zetten voor het behalen van hun doelen, of die nou maatschappelijk of economisch zijn. De impact van sport en bewegen op talentontwikkeling, gezondheid, mobiliteit, economie en meedoen in de samenleving wordt breed erkend voor de toekomst van Rotterdam als een gezonde, vitale en weerbare stad. Diverse maatschappelijke en ruimtelijk opgaven weten we op te lossen door sport en bewegen als instrument te gebruiken. Door bijvoorbeeld te stimuleren dat Rotterdammers vaker lopend en fietsend zich van A naar B verplaatsen, dragen we bij aan gezondere lucht door minder gebruik van de auto, meer ruimte voor groen en waterberging, minder hittestress en zo een beter welzijn van de bevolking.

1 Mölenberg, Famke J.M., Waart, F. de, Burdorf, A. & Lenthe, F.J. van, 2020. Hosting elite sport events to target recreational sport participation: an interrupted time series analysis. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 531-543.

Internationale (h)erkenning van dit alles leidt ertoe dat Rotterdam in 2026 een wereldse, actieve stad genoemd kan worden. De eerder genoemde Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) en een concept als Global Active City liggen in elkaars verlengde. Ze hebben veel raakvlakken en door op beide ambities te hebben, versterken we onze inzet.

Global Active Cities

Global Active Cities stellen het welzijn, de gezondheid en het geluk van hun bewoners voorop. Samen met partners werkt een Global Active City integraal aan opgaven zoals obesitas, het terugdringen van ziektes, sociale inclusie, stedelijke groei, duurzaam vervoer in de stad en mentale gezondheid. Global Active Cities hebben een sterk netwerk van betrokken partners en organisaties om samen aan de doelen te werken. Kennisdeling over bewezen effectieve interventies tussen steden onderling maakt dat de inzet tot resultaten leidt. Het Active City Model is ontwikkeld door internationale sportorganisatie The Association For International Sport for All (Tafisa) en wordt onder meer gesteund door het Internationaal Olympisch Comité (IOC).

1.4 Rotterdam een wereldse, actieve stad in 2026

In de komende zes jaar kunnen Rotterdammers van de gemeente verwachten dat we doorgaan met wat werkt. Hier en daar met accentverschillen op basis van behoefteonderzoek en wetenschappelijke inzichten, zodat onze inzet beter aansluit bij de (latente) vraag van alle Rotterdammers. Zodat het plezier dat zij aan sport beleven hun intrinsieke motivatie vormt om dat hun leven lang vol te houden.

Wetenschappelijk is bewezen dat sport en bewegen bijdragen aan het doorbreken van taaie maatschappelijke en ruimtelijke opgaven. Denk aan chronische welvaartsziekten en de bijbehorende hoge kosten van gezondheidszorg, verkeersdruk en daaruit volgende vervuilde lucht, verzuim, eenzaamheid en psychische klachten. Na vele goede gesprekken, bestudering van theorieën en initiatieven elders in de wereld én een blik op onze eigen realiteit, concluderen we dat de impact van sport en bewegen verder kan reiken en sterker kan worden. Dit doen we door het sociale, economische, fysieke en veiligheidsdomein, binnen en buiten de sport, binnen en buiten de gemeente, nog meer te verbinden. Het verschil gaan we maken door met Rotterdammers, ondernemers, verenigingen, stichtingen, kennisinstituten en bedrijfsleven samen te werken om tot belangrijke maatschap-

pelijke, ruimtelijke en economische veranderingen komen, met sport en bewegen als onderdeel van ons instrumentarium.

Het concept van Global Active Cities is een wereldwijd concept waarin de integraliteit die wij nastreven, volledig is verwerkt. Het concept biedt Rotterdam handvatten om meer integraal te gaan werken en uiteindelijk alle Rotterdammers met plezier te laten sporten en bewegen. Met het behalen van een label zoals het door het IOC ondersteunde Global Active City label laten we zien dat we onze ambities om sport en bewegen te laten bijdragen aan diverse integrale opgaven zoals gezondheid, mobiliteit, zelfredzaamheid, productiviteit en persoonlijke ontwikkeling behaald hebben. We treden toe tot een groter, internationaal netwerk van steden waarin inzichten met elkaar worden gedeeld, waardoor we ook op lange termijn vooruitstrevend blijven.

Met de toekenning van een label zoals Global Active Cities bewijzen we dat het ons gelukt is een beweging in gang te zetten naar een meer integrale aanpak met sport en bewegen als instrument om bij te dragen aan een gezonde, actieve stad.

Doel

- Uiterlijk in 2026 is Rotterdam toegetreden tot een internationaal erkend netwerk zoals Global Active Cities.

Make it Happen.

- We versterken de samenwerking:
 - in het maatschappelijke domein, waar onze potentiële samenwerkingspartners dichter bij Rotterdammers met beweegachterstand staan dan de sportsector;
 - in het fysieke domein, waar onze potentiële partners er dagelijks aan werken om met de groei van het aantal Rotterdammers de stad zo leefbaar en beweegvriendelijk mogelijk te houden, onder meer door het stimuleren van actieve mobiliteit zoals lopen en fietsen;
 - in het economische domein met ondernemers, onderzoekers, maatschappelijke partners en Rotterdammers om bij onze stad passende, innovatieve ingrepen te vinden, die Rotterdammers intrinsiek motiveren om hun hele leven lang met plezier te sporten en bewegen.
- We doorlopen het proces voor accreditatie van het label Global Active City en initiëren de daarbij behorende acties.
- We werken de SDG's waaraan de sportnota bijdraagt nader uit en benoemen daarbij enkele concrete doelen en acties.

1.5 Totstandkoming

Deze (concept) sportnota bevat het sportbeleid van de gemeente Rotterdam voor de komende zes jaar.

Een belangrijke bron van input zijn de drie grote uitvoeringsorganisaties van de gemeente geweest: Sportbedrijf Rotterdam, Rotterdam Sportsupport en Rotterdam Topsport. Zij hebben intensief meewerkt. Wij hebben hun kennis, ervaring en achterliggend netwerk volop benut bij het opstellen van deze nota. Andere organisaties van binnen en buiten de stad en kennisinstituten hebben we op een aantal momenten ook geraadpleegd, zoals tijdens een masterclass en (vanwege de coronauitbraak) enkele grotere onlinesessie.

Een vierde belangrijke partner bij het opstellen deze sportnota is NOC*NSF. Deze koepelorganisatie van de georganiseerde sport en nationaal Olympisch comité is op meerdere momenten en op meerdere niveaus betrokken. NOC*NSF juicht het door ons voorgenomen beleid toe en is bereid ons te ondersteunen waar dat past bij de rol en taak van NOC*NSF.

1.6 Leeswijzer

In dit eerste hoofdstuk van deze sportnota hebben wij onze hoofdambitie voor de komende jaren beschreven: *in 2026 is Rotterdam een Wereldse Sportstad, waar alle Rotterdammers lekker lopen te bewegen*. De rest van deze sportnota beschrijft wat we de komende jaren doen om die ambitie te realiseren. De sportnota beschrijft de hoofdlijnen en uitgangspunten van onze inzet tot en met 2026. Het biedt een richtlijn voor de verdere uitwerking van diverse onderdelen in (uitvoerings-) programma's en jaarplannen.

Voor we in vier inhoudelijke hoofdstukken de richting voor de komende jaren toelichten, gaan we in hoofdstuk 2 in op enkele modellen en begrippen. Met die kennis in het achterhoofd is de inhoud van deze sportnota beter te duiden. In hoofdstuk 3 gaan we in op de Rotterdammers, voor wie we het allemaal doen en die we het gunnen om een leven lang met plezier te bewegen. Wat doen we voor al die Rotterdammers en hoe zorgen we voor passend sportaanbod in de stad? In hoofdstuk 4 gaat het over een kleiner deel van de Rotterdammers: de Rotterdamse topsporters en toptalenten. Wat kan de stad voor hen betekenen en wat kan topsport betekenen voor de stad? Hoofdstuk 5 laat zien wat onze inzet is om alle Rotterdammers voldoende, goede sportruimte te bieden. In hoofdstuk 6 laten we zien wat we doen om de impact van sport en bewegen te verhogen.

De hoofdstukken 7 tot en met 9 gaan achtereenvolgens in op onderzoek, communicatie en financiën. We sluiten af met achtergrondinformatie in de bijlagen.

De sportnota spreekt vanuit het standpunt van de gemeente als geheel: waar 'we' staat, kunnen verschillende clusters en afdelingen van de gemeente bedoeld worden. Op sommige plekken geldt 'we' bovendien voor de gemeente als opdrachtgever aan uitvoeringspartners zoals Rotterdam Sportsupport, Sportbedrijf Rotterdam, Sportfondsen of Optisport.

2

Achtergrond en kennis

2.1 Inleiding

Bij het uitvoeren van het huidige sportbeleid en het opstellen van een nieuwe sportnota komen gaandeweg allerlei uitdagingen, vraagstukken en ontwikkelingen voorbij. Een aantal hiervan loopt als een rode draad door de sportnota heen en lichten we daarom hier wat uitgebreider toe. Het sportbeleid linkt ook aan veel ander beleid. Die beleidsprogramma's komen in de diverse inhoudelijke hoofdstukken terug en zijn hier verzameld. Nadere toelichting op (delen van) deze informatie is opgenomen in de bijlagen.

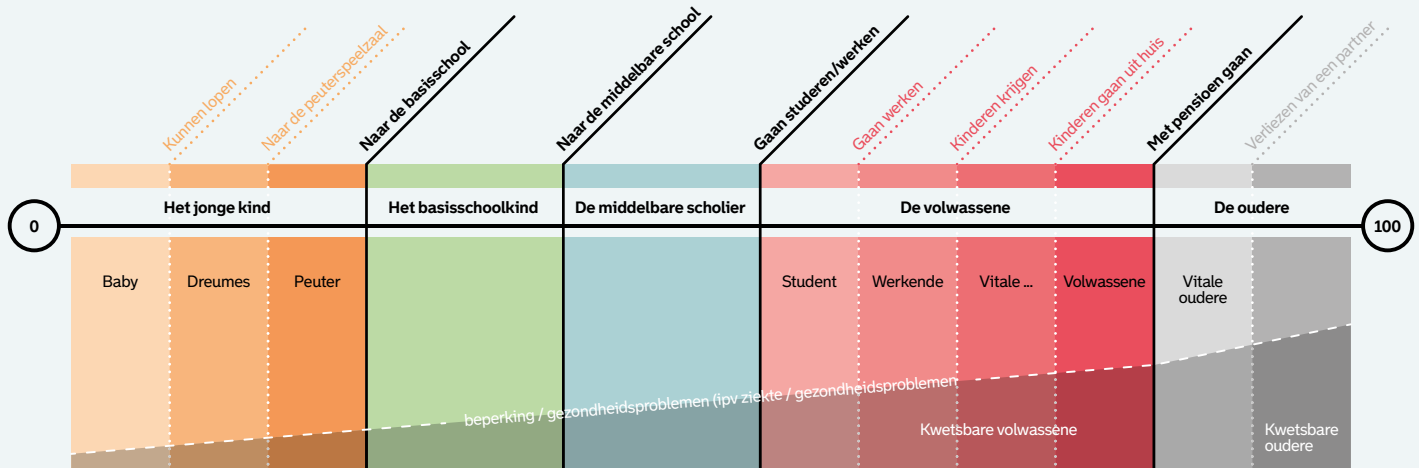
2.2 Modellen en begrippen

Sportcirkel

Het begrip sportcirkel helpt ons om het sportbeleid en het ruimtelijke beleid met elkaar te verbinden. De ruimte in de stad wordt steeds schaarser en we vinden het belangrijk dat elke Rotterdammer in de buurt van zijn huis kan sporten. Immers, voldoende ruimte om te bewegen en te sporten is belangrijk voor een aantrekkelijke leefomgeving en een vitale bevolking. Omdat geen enkele vierkante meter straks van één gebruiker is, moet sport haar plek in die schaarse ruimte blijven behouden en opeisen. Om dat beter te duiden gebruiken we het begrip sportcirkel: het behoud van de sportterreinen die 'in een cirkel' tussen de oude stadswijken en naoorlogse wijken liggen. Dit betekent overigens niet dat in de toekomstige ontwikkelingen de huidige sportterreinen altijd op dezelfde locatie liggen, maar wel in de nabijheid. Multifunctioneel gebruik is een belangrijk uitgangspunt. In bijlage 2 wordt de sportcirkel nader toegelicht.

Levensfasen

Levensfasen

Om mensen te verleiden hun leven lang te bewegen is het belangrijk dat het sportaanbod aansluit bij de behoeften die mensen in de verschillende fasen van hun leven hebben. Levensfasen helpen ons daarbij. Een breuklijn zoals naar school gaan, gaan werken of met pensioen gaan, zorgt dat mensen in een nieuwe levensfase komen en een andere (sport- en beweeg) behoefte hebben. In bovenstaand model staan de belangrijkste breuklijnen en levensfasen. Verdere segmentatie zorgt voor nog gerichtere informatie over behoefte en vraag.

Beweegidentiteiten

Een ander belangrijk aspect om aanbod passend te maken bij de wensen en behoeften van de Rotterdammers, is het onderscheid in beweegidentiteiten. Uit Rotterdams onderzoek blijkt dat drie groepen zijn te onderscheiden in het antwoord op de vraag wat het belangrijkste motief is om te gaan sporten. Het onderzoek formuleert drie zogenoemde beweegidentiteiten.

Deze beweegidentiteiten hebben elk hun eigen valkuilen, die risico tot stoppen met zich meebrengen. Door met passend aanbod hierop in te spelen, stijgt de kans op plezier in sport en daardoor de sportdeelname.

Beweegidentiteiten

Sportpiramide

Sportpiramide

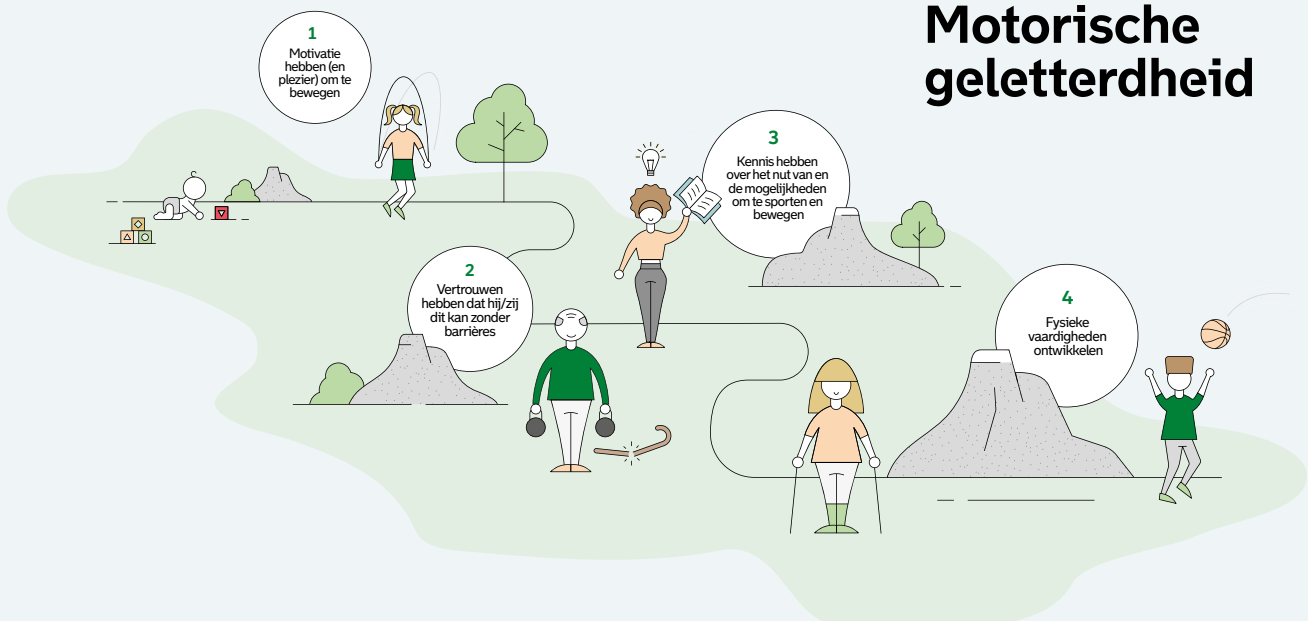
Een in het sportbeleid veelgebruikt begrip is de sportpiramide. De brede basis van de piramide geeft het grote potentieel aan startende en recreatieve sporters weer, inclusief het bewegingsonderwijs. Elke stap hoger in de piramide komt meer nadruk op het organiseren en faciliteren van de sport te liggen.

Motorische geletterdheid

Het begrip Motorische geletterdheid helpt ons om Rotterdammers zo goed mogelijk in staat te stellen hun leven lang te (blijven) bewegen. Wetenschappelijke inzichten² leren dat, om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor een leven lang bewegen, een persoon over vier belangrijke vaardigheden moet beschikken. Ieder van die vier factoren heeft een voorspellende waarde voor een leven lang bewegen. Internationaal is deze theorie bekend onder het begrip Physical Literacy.

2 J. Steenbergen e.a., 2018. Physical Literacy: bouwstenen voor een leven lang bewegen van jong tot oud

Motorische geletterdheid

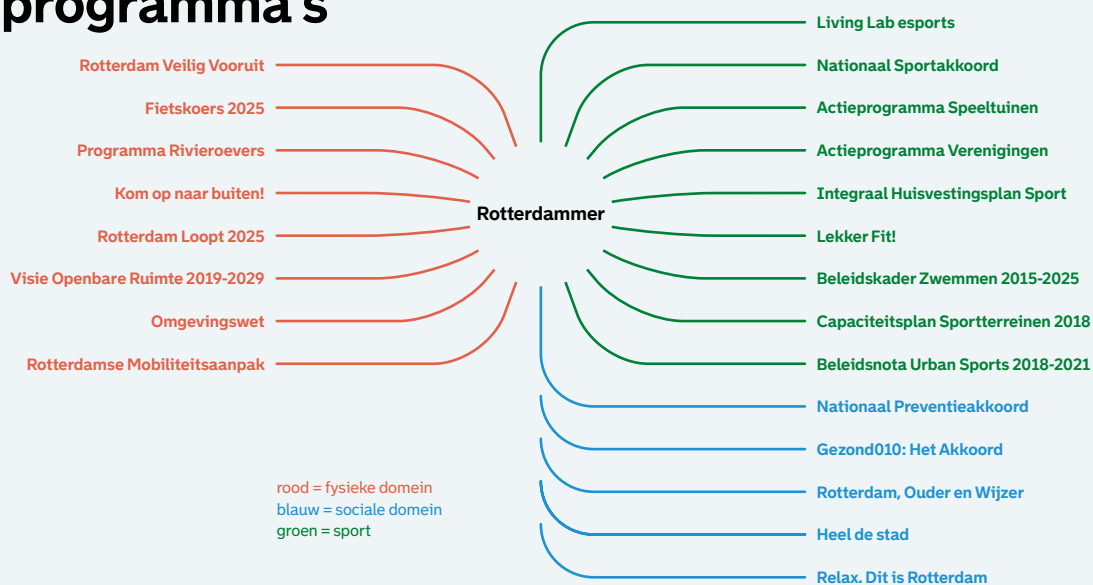

2.3 Relevante beleidsprogramma's en ontwikkelingen

2.3.1 Relevante programma's

Verschillende domeinen van de gemeente ontwikkelen programma's die ook aan het sportbeleid raken. Onderstaand is dit in beeld gebracht. Meer inhoudelijke informatie over deze programma's is te vinden in bijlagen 3, 4 en 5.

Relevante programma's

2.3.2 Relevante ontwikkelingen

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals) zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld als de nieuwe mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030. Het zijn doelen op het gebied van armoede, gezondheidszorg, onderwijs, ongelijkheid, duurzaamheid, etc. Ook Nederland heeft zich aan deze doelen gecommitteerd en als gemeente willen we hieraan ook graag een positieve bijdrage leveren.

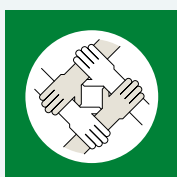
VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap

In 2016 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap onderschreven. Dit VN-verdrag is een wettelijk kader bij het ontwikkelen van beleid. Het project Rotterdam Onbeperkt heeft als doel om binnen de gemeentelijke organisatie bewustwording over het VN-verdrag te creëren. Het uitgangspunt bij alles wat we doen moet zijn dat we dat voor iedereen doen.

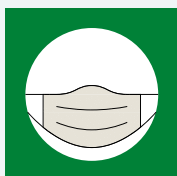
Regierol overheid

Zoals veel overheden ontwikkelt ook de gemeente Rotterdam zich steeds meer richting een regiegemeente. Vanuit een regierol formuleren we, met input van onze samenwerkingspartners, het beleid en leggen vast waar de focus voor de komende jaren ligt. Uitvoering is en wordt zoveel mogelijk bij uitvoeringsorganisaties belegd.

Samenwerking G5, VSG, Rijk en NOC*NSF

Het sportbeleid voor de Rotterdammer geven we uiteraard allereerst vorm met partners binnen de stad. Op een aantal onderwerpen is echter samenwerking op meer landelijk niveau nodig, en is het goed van anderen te leren. Daarom werken we met verschillende partners samen en delen we onderling kennis. Zo helpen we elkaar in Nederland verder en werken we samen aan de beste randvoorwaarden voor de sport in Rotterdam.

Coronacrisis

Ontwikkelingen zoals COVID-19 laten zien dat plotselinge, wereldwijde gebeurtenissen een grote impact kunnen hebben op ons en op de toekomst. Door COVID-19 heeft sporten en bewegen een positieve boost gekregen. Bij het versoepelen van de maatregelen om uit de intelligente lockdown van het voorjaar van 2020 te komen, was de georganiseerde sport het eerste dat weer op gang werd gebracht. De coronacrisis heeft het belang van sport, bewegen en gezondheid onderstreept. Welke invloed de coronacrisis exact heeft is moeilijk te voorspellen. Duidelijk is wel dat een aantal al in gang gezette ontwikkelingen, meer prioriteit krijgen of meer natuurlijk zijn geworden. Voorbeelden zijn meer digitaal organiseren, een impuls voor esports, meer op afspraak.

Foto: © Rotterdam Sportsupport

**Flatten the curve:
Rotterdammer
taaien niet af!**

3 Sportdeelname en toekomstbestendige sportaanbieders

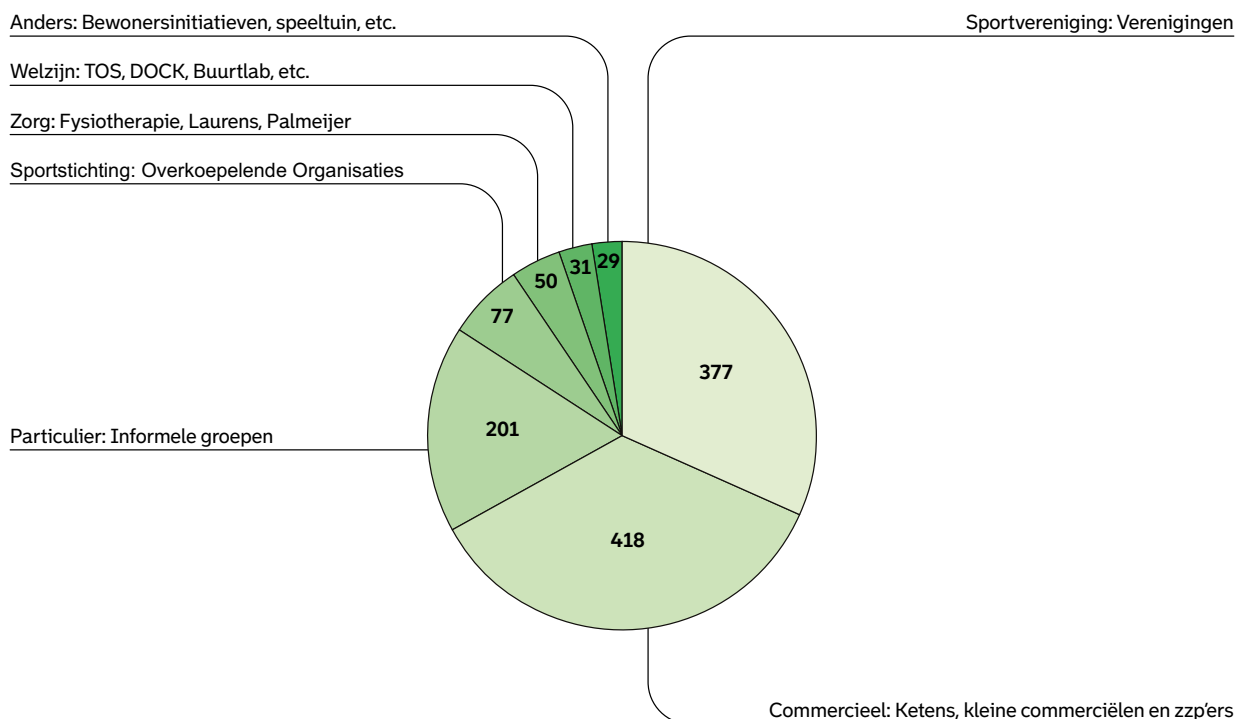
3.1 Inleiding

Alle Rotterdammers, van jong tot oud, meer laten sporten en bewegen, met plezier en een leven lang: dat is onze ambitie. Een goede basis is de start van alles. Zo ook voor sport- en beweeggedrag. We willen er naartoe dat sporten en bewegen voor alle Rotterdammers de norm is. Voor wie sporten toch niet vanzelfsprekend is, wakkeren we de vraag aan, scheppen we de benodigde voorwaarden en zetten we in op sport- en beweegstimulering. Dit hoofdstuk beschrijft hoe we de komende jaren inzetten op sportprogrammering voor alle levensfasen en een aantrekkelijk, passend sportaanbod.

3.2 De situatie in 2020

In 2020 heeft Rotterdam een groot en divers sportaanbod. De stad kent vele sportaanbieders die wekelijks een groot deel van de jeugd en volwassenen in beweging brengen en houden. Onder sportaanbieders verstaan we sportverenigingen, sportstichtingen en maatschappelijke en commerciële sportondernemers. Daarnaast sport een groot deel van de Rotterdammers ongeorganiseerd. Dus niet bij een sportaanbieder maar individueel of met een eigen groepje veelal in de openbare ruimte. Dat gebeurt ook regelmatig in combinatie met een lidmaatschap bij een sportaanbieder. Ook zijn er verschillende aantrekkelijke breedtesportevenementen in de stad.

Figuur 1
Sportaanbieders in Rotterdam 2020

Sport en beweegdeelname

We spreken in de sportnota bewust over sporten én bewegen en kiezen ervoor beide niet heel strikt te definiëren. Het verschil tussen beide kan per persoon verschillend zijn en is relatief. Wat voor de ene Rotterdammer een zware sportieve activiteit is kan voor de andere Rotterdammer misschien een rustig beweegmoment zijn. Over het algemeen kan gesteld worden dat sport zich kenmerkt door een zwaardere intensiteit. Onder bewegen verstaan we veelal lichte lichamelijke activiteit en bewegen in het dagelijks functioneren. We stimuleren beide voor alle levensfasen, maar focussen voor jeugd en volwassenen meer op sportdeelname en bij de ouderen op beweegdeelname.

We gebruiken de beweegrichtlijn en de wekelijkse sportdeelname als uitgangspunt voor onderzoek. In 2020 zijn er nog steeds verschillen in sporten en bewegen tussen groepen en wijken. We zien ook welke groepen achterblijven en dus meer focus vragen. Samengevat zijn dat de middelbare scholieren, de groep volwassenen tussen 35 en 65 jaar en de ouderen. Voor die laatste twee groepen geldt dat het veelal gaat om kwetsbare volwassenen en ouderen die achterblijven in sport- en beweegdeelname.

De beweegrichtlijn

De in 2017 door de Gezondheidsraad opgestelde beweegrichtlijn stelt dat minstens 150 minuten matig of zwaar intensieve inspanning per week noodzakelijk zijn voor het bevorderen van een goede gezondheid. Voor jeugd tot 18 jaar geldt minstens 1 uur per dag. Daarnaast zijn spier- en botversterkende activiteiten nodig en wordt aangeraden veel stilzitten te voorkomen. Zie voor de volledige beweegrichtlijn bijlage 6.

Bewegen

Er is een groot verschil tussen leeftijdsgroepen (zie figuur 3). Meest opvallend zijn:

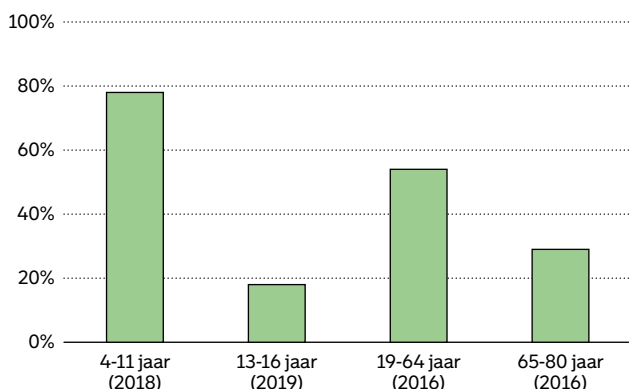
- Rotterdamse jeugd tot 12 jaar voldoet voor een groot deel aan de beweegrichtlijn, namelijk 78%. Bij de jongeren van 13-16 jaar daalt de beweegdeelname dramatisch naar 18 %. De jeugd van 13 tot 16 sport deels wel, maar veel van hen bewegen niet elke dag een uur zoals de beweegrichtlijn stelt.
- van de Rotterdamse volwassenen onder de 65 jaar voldoet ruim 54% aan de beweegrichtlijnen. Bij 65-plussers tot 81 jaar is dit slecht 29%.

Sporten

Voor sporten als onderdeel van een gezonde leefstijl kijken we naar het aantal mensen dat (minimaal) wekelijks sport. Hieruit blijkt dat het verschil tussen leeftijdsgroepen niet alleen bij de beweegdeelname naar voren komt maar ook bij de wekelijkse sportdeelname. Zowel bij de middelbare scholieren als bij de groep vanaf 35 jaar is de daling zichtbaar.

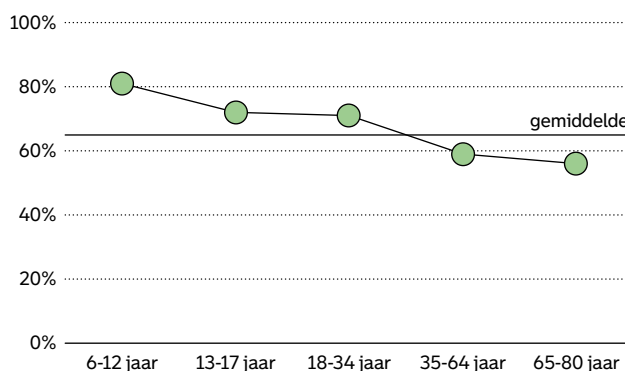
Wanneer we specifiek kijken naar lidmaatschappen bij sportverenigingen zien we vanaf de middelbare scholieren een opvallend sterke daling. De figuur die deze afname weergeeft staat in de sportwereld ook wel bekend als “de skihelling”.

Figuur 2
Voldoen aan beweegrichtlijn
GGD Gezondheidsmonitor*

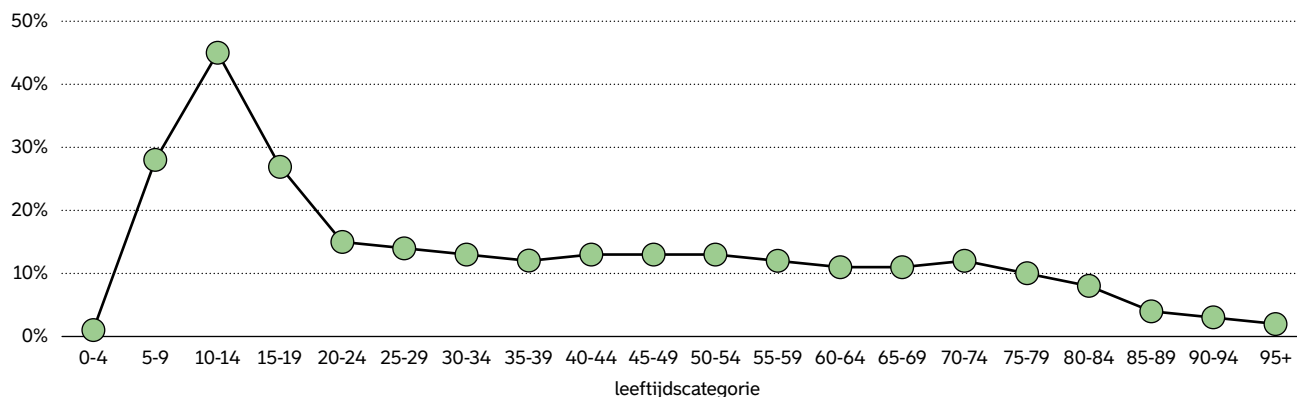

* Cijfers uit de gezondheidsmonitor. De cijfers van de verschillende leeftijdsgroepen zijn afkomstig van verschillende jaren doordat elk jaar een andere doelgroep wordt bevraagd, in een cyclus van 4 jaar. De meest recente meting per leeftijdsgroep is verwerkt.

Figuur 3
Sportdeelname naar leeftijd
2019

Figuur 4
Ledenpercentage sportverenigingen
in de gemeente Rotterdam 2019

Verschillen tussen gebieden

Naast verschillen in sport- en beweegdeelname tussen leeftijden zien we ook verschillen tussen gebieden. In Noord, Hillegersberg-Schiebroek en Centrum wordt meer gesport, meer dan 70% (gemiddeld over alle leeftijden) sport wekelijks, terwijl er in Charlois en Hoogvliet met 54% en 57% wekelijkse sporters het minst gesport wordt (zie figuur 5). Ook op wijkniveau zijn er enkele wijken die laag scoren in verhouding tot de rest van het gebied.

De belangrijkste conclusie is dat, ondanks eerdere inspanningen, bepaalde gebieden en doelgroepen nog steeds om extra focus vragen als het gaat over het stimuleren van sportdeelname.

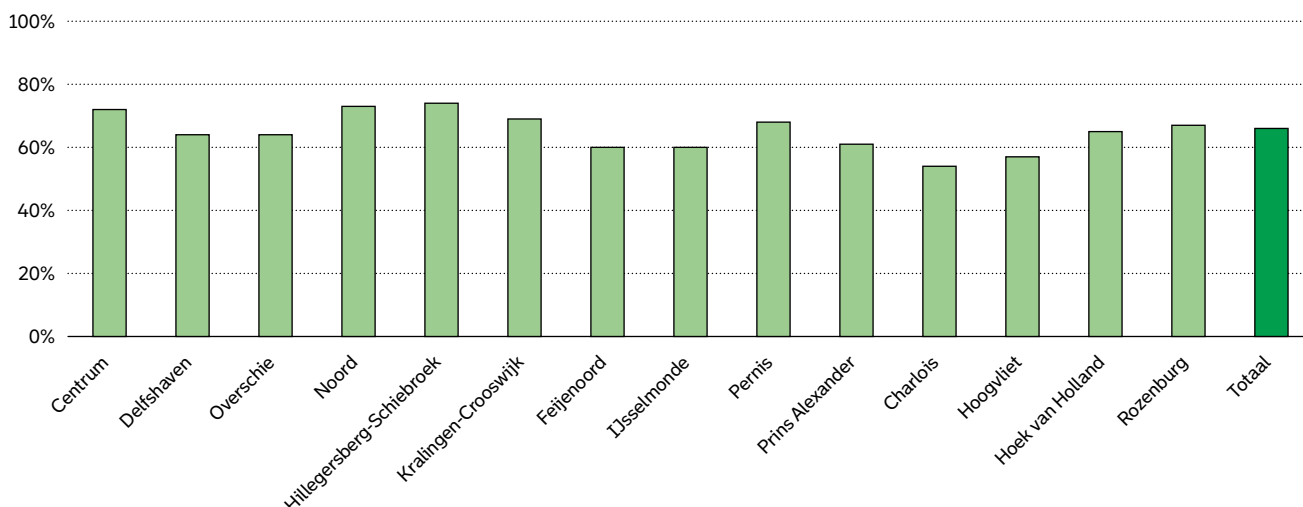
Kwaliteit van bewegen

Naast het kwantitatieve aspect zien we op het gebied van de kwaliteit van bewegen een ontwikkeling. De motoriek van de jeugd in Nederland is de afgelopen dertig jaar achteruitgegaan³, terwijl motorische vaardigheden juist zo belangrijk zijn voor een levenslange beweegdeelname. Sportbonden en NOC*NSF signaleren dat de basisvaardigheden van de jeugdige sporters en de toestroom van talenten achterblijft. Vakleerkrachten geven aan dat steeds meer kinderen niet over basale motorische vaardigheden beschikken.

3 Slot-Heijs, J.J. e.a., 2020. Motorische fitheid van basisschoolkinderen (10-12 jaar). Mulier Instituut. In te zien via <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/25640/motorische-fitheid-van-basisschoolkinderen-10-12-jaar/>

Figuur 5
Wekelijkse sporter naar gebied
2019 NOC*NSF/Ipsos

3.3 De belangrijkste uitdagingen tot 2026

In 2026 is sporten en bewegen de norm en zijn alle Rotterdammers in beweging. De sportdeelname is met name bij hen die nu achterblijven, gestegen. We hebben geleerd om nog meer per levensfase te kijken wat de behoefte is. Door onze kennis te delen sturen we erop dat het sportaanbod daarop wordt ingericht, het liefst per wijk. We benutten de kracht van verenigingen nog meer en vele hebben een veranderslag doorgemaakt naar vitale toekomstbestendige organisaties, die inspelen op de actuele en veranderende sport- en beweegwensen van de Rotterdammer. De bouwstenen van Motorische geletterdheid (zie hoofdstuk 2), zoals plezier in sport en bewegen en goede motorische vaardigheden, zien we stadsbreed als de sleutel tot een leven lang bewegen en een vitaler Rotterdam.

We willen dat Rotterdammers positief tegenover sport en bewegen staan en dit een leven lang blijven doen. Hiervoor is het nodig dat ze van jongs af aan over een goede basis beschikken op sport- en beweeggebied. We willen in elke levensfase zorgen voor passend sport- en beweegaanbod en zorgen dat Rotterdammers bij een overgang naar een nieuwe levensfase blijven sporten en bewegen: een doorlopende sport- en beweeglijn. We sluiten aan bij trends om doelgroepen te bereiken met wat hen aanspreekt. Bijvoorbeeld door esports in te zetten en sportvernieuwing te stimuleren en faciliteren.

Soms is het uitsluitend beschikbaar zijn van passend sportaanbod niet voldoende. Dan is er meer nodig om

mensen over de streep te trekken om te beginnen met bewegen, sporten en structureel aan het sporten te houden. Samen met de sportaanbieders kunnen we inzetten op de groepen waar de sport- en beweegdeelname achterblijft, maar waar wel een intentie is of ontwikkeld kan worden om te gaan sporten en bewegen. Rotterdammers die veel barrières ervaren en/of een mindere intentie hebben om te gaan sporten, hebben een langere weg te gaan om in beweging te komen. Die langere weg slaan we ook in door innovatief samen te werken met andere domeinen en hun expertise en inzet ook te gebruiken. Laagdrempelig starten met bewegen, zoals vaker wandelen en fietsen, is voor velen al een mooie eerste stap.

Naast inzet richting de Rotterdammers is inzet op sportaanbieders noodzakelijk. De sportverenigingen nemen daarbij een belangrijke positie in. We willen de waarde van de sportverenigingen, die verder gaat dan sport alleen, voor de samenleving behouden en versterken door hen te helpen vitaal te blijven en toekomstbestendiger te worden. We zetten hier met het Actieprogramma Verenigingen sterk op in. Hier ligt echter ook nadrukkelijk een uitdaging voor de sportsector zelf, het Rijk, de sportbonden en NOC*NSF.

Er ontstaat steeds meer aanbod naast de sportverenigingen. Andere typen sportaanbieders zoals stichtingen, ZZP-ers en maatschappelijke ondernemers, maar ook anders georganiseerd, de kleine informele groepen en individuele ongeorganiseerde sporter. Dit aanbod speelt ook in op een vraag en behoefte van de Rotterdammers en ondersteunen we waar passend en mogelijk ook.

3.4 Doelen en inzet

Flatten the curve: Rotterdammers taaien niet af!

De sport- en beweegdeelname vertoont een curve die na een kort hoogtepunt daalt. We willen niet dat die lijn daalt; we houden de lijn het liefst zo hoog en vlak mogelijk. Onze ambitie is dat er minder uitval is qua sport- en beweegdeelname van Rotterdammers. Enig verloop met de leeftijd achten we onvermijdelijk en acceptabel.

3.4.1 De doorlopende sport- en beweeglijn en vraag stimuleren

Diverse factoren zijn van belang voor een structurele sport- en beweegdeelname. Deze paragraaf beschrijft hoe we voor alle Rotterdammers de basis kunnen leggen om een leven lang te sporten en bewegen. Hierbij leggen we steeds de link met de levensfasen, zoals we die in Rotterdam onderscheiden en in hoofdstuk 2 zijn gepresenteerd. Voor een deel van de Rotterdammers zetten we extra in op sport- en beweegstimulering. Inzet daarbij is steeds om Rotterdammers te begeleiden naar structureel sporten of bewegen.

Algemeen voor alle levensfasen

Een deel van de inzet die we plegen is voor alle levensfasen gelijk. Alvorens op de specifieke inzet per levensfase in te gaan, besteden we aandacht aan de generieke inzet en doelen.

Doel

- We willen de verschillen in sport- en beweegdeelname tussen diverse groepen Rotterdammers opheffen.

Make it Happen

- We gaan verder met het inventariseren van de sport- en beweegbehoefte van alle levensfasen en vertalen dit naar kenmerken en aspecten die wenselijk zijn in sportaanbod. Dit doen we met name voor de levensfasen die nu achterblijven in sport- en beweegdeelname. Dit zijn middelbare scholieren, (kwetsbare) volwassenen en ouderen.
- We blijven sport- en beweeggerelateerde wijkanalyses uitvoeren, met daarin per wijk de sport- en beweegdeelname, demografie en het sportaanbod, zodat we gericht per wijk doelgroepen kunnen bereiken.
- Alle inzet die we plegen per levensfase versterken we door de vier bouwstenen van Motorische geletterdheid in de aanpak te integreren. De exacte uitwerking hiervan verschilt per interventie en activiteit.
- Bij onze inzet focussen we op de overstap van de ene naar de andere levensfase en het blijven sporten van Rotterdammers tijdens en na die overstap.
- Bij alle levensfasen stimuleren we dagelijks bewegen, van lopen naar de peuterspeelzaal, tot fietsen naar school en de sportvereniging.

Toepassing Motorische geletterdheid: een voorbeeld

Fysiek vaardig zijn

Door een sport aan te leren volgens een logische opbouw, passend bij de leeftijd van een kind, worden kinderen motorisch vaardig. Door verschillende sporten uit te proberen, verbreden kinderen hun motorische vaardigheden.

Vertrouwen hebben in het kunnen

Door diverse sporten aan te bieden en de kennismaking af te stemmen op het niveau van de kinderen, worden kinderen vaardiger en ontdekken zij dat zij meer kunnen en durven, en ontwikkelen ze vertrouwen in het eigen kunnen.

Motivatie, plezier

Wanneer kinderen met een breed scala aan sporten kunnen kennismaken, ontdekken zij aan welke sporten zij plezier beleven. En doordat ze tegelijk motorisch sterker worden en meer kunnen, ervaren ze nog meer plezier. Een veilig, positief sportklimaat vanaf de eerste kennismaking tot structurele deelname draagt hieraan bij.

Kennis van nut en mogelijkheden

Een brede kennismaking en breed motorisch vaardig zijn leert kinderen welke mogelijkheden er zijn en geeft ook ruimte om in een latere levensfase een andere sport te kiezen die je op dat moment beter ligt.

Diversiteit en Inclusie in de sport

Er zijn veel verschillende Rotterdammers die op een kleurrijke manier de stad maken. Iedereen moet de vrijheid hebben om zichzelf te kunnen zijn. Inclusief sporten en bewegen is een breed begrip en staat ervoor dat iedereen, ongeacht leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, seksuele geaardheid of sociale positie, met plezier en op een veilige plek kan sporten en bewegen. Omdat diversiteit en inclusie betrekking kunnen hebben op iedereen in elke levensfase lichten we het hier uit en kiezen we er bewust voor om dit niet bij elke levensfase apart te benoemen.

Extra aandacht gaat naar mensen met een beperking. Mensen kunnen van jongs af aan een beperking hebben of gedurende hun leven gehandicapt raken. Onze insteek is dat mensen met en zonder een beperking kunnen sporten, samen lid zijn van een vereniging en elkaar via sport(eventementen) ontmoeten. Als samen niet mogelijk is, zetten we in op aangepaste activiteiten: 'Inclusief

waar mogelijk, aangepast waar nodig'. Dit sluit ook aan bij het VN-verdrag over gelijke rechten voor mensen met een beperking (zie hoofdstuk 2).

Doel

- In 2026 wordt inclusief sporten en bewegen als vanzelfsprekend ervaren door sporters en sport- en beweegaanbieders

Make it Happen

- We vergroten bij sport- en beweegaanbieders de kennis en bewustwording op het gebied van diversiteit en inclusie, stimuleren en promoten een veilig en positief sportklimaat en benadrukken dat iedereen ongeacht leeftijd, geslacht, geaardheid, etnische achtergrond of sociale status zich welkom moet kunnen voelen. Waar nodig bieden we ondersteuning.
- We stimuleren diversiteit en inclusie onder bestuurders en kader van sportverenigingen en sportondernemers.
- We zorgen dat we nog meer inzicht krijgen in de behoeften, stimulansen en belemmeringen die mensen met een beperking ervaren om te kunnen sporten en bewegen. We onderzoeken of het huidige sport- en beweegaanbod in de regio aansluit bij de behoeften van mensen met een beperking. Waar nodig stimuleren we aanbieders om hun aanbod aan te passen of om nieuw aanbod te starten.
- Op basis van deze inzichten nemen we belemmeringen weg, maken we het aanbod beter zichtbaar, zetten we intermediairs in en stimuleren we specifieke doelgroepen om te gaan sporten en bewegen.

- We bieden via de sportconsulenten van MEE Rijnmond individuele begeleiding aan mensen met een beperking die extra hulp nodig hebben bij het vinden van een sport die bij hen past.
- Waar nodig ondersteunen we sport- en beweegaanbieders met aanbod voor mensen met een beperking bij de extra kosten die zij hebben met de subsidieregeling aangepast sporten.

Naast de bovengenoemde algemene uitgangspunten en inzet die voor alle levensfasen gelden, zetten we ook specifiek in op verschillende levensfasen.

Het jonge kind

Deze levensfase staat voor de allerkleinsten van 0 t/m 3 jaar. Op deze leeftijd wordt de basis gelegd voor bewegen en sport op latere leeftijd. Voor een optimale motorische ontwikkeling is het van belang dat jonge kinderen de ruimte krijgen om te bewegen en te spelen en dat er voldoende variatie in bewegen is⁴. Jonge kinderen brengen de meeste tijd thuis door bij hun ouders en op het kinderdagverblijf. De inzet richt zich daarom vooral daarop.

Doel

- Jonge kinderen bewegen gevarieerd en komen zonder motorische achterstand binnen in groep 1 van de basisschool.

Make it Happen

- We trainen professionals zoals pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijven, om activiteit met voldoende gevarieerd beweegaanbod aan deze

4 Kenniscentrum Sport & Bewegen, 2020. Whitepaper 'Van jongs af aan vaardig in bewegen'.

doelgroep aan te bieden.

- We richten ons op ouders om het belang van gevarieerd en voldoende spelen en bewegen voor deze leeftijdscategorie onder de aandacht te brengen. Dat doen we onder andere via het Centrum voor Jeugd en Gezin, in het huidige Programmaplan Lekker Fit! en het vervolg daarop vanaf 2023. Hierin zijn de acties voor deze doelgroep nader uitgewerkt.

Het basisschoolkind

Kinderen op de basisschool (de jeugd van 4 t/m 12 jaar) bewegen en sporten veel op en rond school en in de wijk. Alle kinderen krijgen gymles van een bevoegd gymleraar op school. Daarnaast is dit de levensfase waarin veel kinderen leren zwemmen, lid worden van een sportvereniging en buiten spelen. Scholen en sportverenigingen hebben een belangrijke invloed op een goede breed motorische ontwikkeling van kinderen. Niet alleen op de ontwikkeling van motorische vaardigheden, juist ook op motivatie en vertrouwen om aan diverse activiteiten deel te nemen. Het is een belangrijke levensfase om de bouwstenen voor een leven lang bewegen te leggen. Zowel in sportieve zin, als in gewoontevorming van actief leven. De inzet op deze levensfase qua sportaanbod is in kwantitatieve zin al jaren groot. We zetten daarom de komende jaren niet verder in op de kwantiteit maar op een verhoging van de kwaliteit en diversiteit van het aanbod. De focus moet liggen op:

- vergroten van de kwaliteit van bewegen door middel van motorische ontwikkeling en vergroten van pedagogische en didactische kwaliteiten van alle leerkrachten/trainers in de sport. Ervaren van diverse beweegvormen en plezier in bewegen is vanzelfsprekend en mag gedurende de hele dag.
- doorstroom naar structureel sporten. Toeleiding van jeugd naar een veilige, structurele plek om te sporten, zoals bij een sportvereniging.
- behoud van het sportgedrag als ze naar de volgende leeftijdsfase gaan.

Doel

- In hun basisschooltijd ontwikkelen alle kinderen de motorische basisvaardigheden en maken zij breed en met plezier kennis met divers sport en beweegaanbod.

Make it Happen

- We formuleren een breed gedragen visie 'Bewegen in en om school' voor bewegen tijdens en buiten schooltijd. Deze visie wordt opgesteld in samenwerking met onze fundamentele partners, zoals schoolbesturen en schooldirecties en de uitvoeringsorganisaties sport. Onderwerpen hierin zijn:
 - stimuleren van dagelijks bewegen;

- kwaliteit van bewegingsonderwijs;
 - toekomstige inzet van gemeentelijk gefinancierde sportactiviteiten tijdens en buiten schooltijd (in de schoolse omgeving waaronder dagprogramma's). Daarbij is differentiatie per gebied mogelijk;
 - de aansluiting tussen activiteiten op school en activiteiten buiten school, waarbij extra aandacht is voor groepen of leerlingen die extra begeleiding nodig hebben. Hierbij zal ook extra aandacht zijn voor het inzetten op structurele sportdeelname vanuit de dagprogrammering zoals bijvoorbeeld met een schoolsportvereniging 2.0;
 - zwemvaardigheid.
- In afwachting van de visie – Bewegen in en om school – en de uitwerking daarvan, zetten we het huidige aanbod aan sportstimuleringsactiviteiten in de schoolse omgeving voort. Denk aan schoolsport-clinics, schoolsportverenigingen en schoolzwemmen.
 - We maken goede afspraken over de uitvoering van sportprogrammering in de wijk (zoals op de Krajceek Playgrounds, Cruyffcourts en overige pleinen). Uitgangspunt daarbij is dat de programmering in de wijk een stimulerende werking heeft richting structureel sportaanbod. Samenwerking met en doorstroom naar een structurele sportaanbieder is steeds de insteek.

De Middelbare scholier

Vanaf 13 jaar, de leeftijd dat de jeugd naar het voortgezet onderwijs gaat, daalt de sportdeelname al jaren. Landelijk en zelfs internationaal is dit ook een bekend fenomeen. Veel van de behoeften en veranderingen van de jeugd kunnen we in deze fase van hun leven niet beïnvloeden. We kunnen wel proberen het sport- en beweegaanbod beter aan te laten sluiten op de behoeften van deze doelgroep. Veel aspecten buiten de sport worden in deze fase belangrijk voor de puber, zoals eigen regie en autonomie en omgaan met leeftijdsgenoten. Plezier en vertrouwen en de ruimte krijgen om talent te ontwikkelen en ten toon te stellen zijn in deze levensfase belangrijke bouwstenen om te (blijven) bewegen. De verschillende beweegidentiteiten, zoals beschreven in hoofdstuk 2, worden vanaf deze leeftijd steeds zichtbaarder en die diversiteit moet in het sportaanbod duidelijker terugkomen. Ook andere aspecten buiten de sport zoals de invloed van leeftijdsgenoten en de aansluiting op de belevingswereld, de cultuur van de middelbare scholieren, is van belang. Betere aansluiting van sport en cultuur in brede zin is een kansrijke lijn.

Doel

- In 2026 sporten middelbare scholieren evenveel als basisschoolkinderen

Foto: © Jan van der Meijde

Make it Happen

- We zetten actief in op het voorkomen van uitval bij het ingaan van deze nieuwe levensfase, dus de overstap naar de middelbare school. We focussen op ledenbehoud bij sportaanbieders.
- We ontwikkelen, in samenwerking met het onderwijs, een handreiking waarmee het bewegingsonderwijs op vo-scholen inzicht krijgt in de verschillende beweegidentiteiten van leerlingen. We faciliteren scholen om deze inzichten toe te passen om tot een betere aansluiting te komen.
- We starten een pilot waarbij een verbinding tussen bewegingsonderwijs op school en sportaanbod in de vrije tijd gelegd wordt, passend bij de verschillende beweegidentiteiten en specifieke behoeften van middelbare scholieren.
- We vertalen de kennis en behoefte van deze doelgroep betreffende sport in concrete aanbevelingen voor de inrichting van de daadwerkelijke sportactiviteiten. We betrekken de jongeren hier ook zelf actief bij en hebben specifiek aandacht voor de verschillen tussen jongens en meiden.
- Side-events rond topsportevenementen worden meer op de doelgroep middelbare scholieren gericht. Specifiek ambities om de Grand Départ du Tour de France en (bij uitstek) de Youth Olympic Games naar Rotterdam te halen, gebruiken we om deze doelgroep te inspireren en bij sport te betrekken.
- Sportprogrammering in de wijk richten we ook meer op de middelbare scholier. Ook voor deze levensfase geldt dat de programmering in de wijk een stimulerende werking moet hebben richting structureel sportaanbod passend bij de doelgroep.
- We spelen bij de organisatie en de omgeving van sportaanbod beter in op de veranderende behoefte

van de doelgroep buiten het sporten. Zoals meer eigen regie, flexibiliteit en contact met leeftijdsgenoten. Dat doen we onder andere met het *living lab* esports door een verbinding te leggen tussen regulier sporten en esport. Maar ook door een duidelijke link te leggen met *street culture* en *urban sports*.

De volwassenen

Vanaf de volwassen leeftijd maken mensen zelfstandig keuzes over hun sport- en beweegdeelname. Vanuit hun jeugd is een deel van de Rotterdammers gewend te sporten en zal dit blijven doen. Dit geldt echter zeker niet voor iedereen. Vooral vanaf 35 jaar zien we dat er uitval van sporters is. Veel communicatie en inzet vanuit de sport op volwassenen is gericht op mensen die al sporten of daar grote affiniteit mee hebben: de zogenoemde regelmatige *movers*. We willen juist ook de groep die niet meer structureel beweegt of sport, hier minder affiniteit mee heeft of hiertoe barrières ervaart, in beweging brengen: de onregelmatige *movers* met intentie. Bij deze groep is de eerste winst te behalen. Daarnaast verdient de groep met veel afstand tot bewegen, met veelal een lagere sociaaleconomische status en die zich relatief vaak in kwetsbare posities bevindt, aandacht. Hier speelt problematiek die niet alleen vanuit de sport aangepakt kan worden en waar inzet vanuit diverse domeinen samen moet komen. De inzet van sport en bewegen heeft zeker bij die groep ook een grote maatschappelijke impact. Hier gaan we hoofdstuk 6 nader op in.

Doel

- In 2026 is de sport en beweegdeelname bij volwassenen net zo hoog als die van de jeugd.

Make it Happen

- We doen aanvullend onderzoek naar de wensen en behoeften van volwassenen die nu nog niet sporten of bewegen. Op basis van dat behoefteonderzoek zetten we in op passend aanbod bij sportaanbieders en het uitdragen van goede mogelijkheden voor ongeorganiseerd sporten. Hierbij houden we er rekening mee dat de levensfase volwassenen een brede groep is en dat voor een gerichte benadering deze groep verder gesegmenteerd moet worden (bijvoorbeeld in studenten, starters op de arbeidsmarkt, jonge ouders et cetera).
- De communicatie over sport en bewegen richten we veel meer op "de groep onregelmatige movers met intentie" en we haken in de communicatie nadrukkelijk aan op het belang van sport en (dagelijks) bewegen voor de gezondheid en op korte termijn specifiek in relatie tot de corona crisis.
- Voor de groep met grotere afstand tot sport en bewegen, de veelal kwetsbare Rotterdammers, gaan we nadrukkelijk de verbinding met andere domeinen zoeken om hen toe te leiden naar sporten en bewegen (zoals zorg, welzijn, werkgelegenheid). Expertise uit andere domeinen is nodig om kwetsbare volwassenen te bereiken. We zetten ons aanbod gezamenlijk en op maat in (zie hoofdstuk 6).
- Goede informatie over voordelen, mogelijkheden, wensen en behoeften van de latente sporters moedigt werkgevers aan sport en bewegen via het werk te faciliteren voor hun medewerkers.
- Samen met onderwijsinstellingen gaan we gericht trajecten ontwikkelen voor mbo-scholieren.

De ouderen

Er is sprake van een dubbele vergrijzing in de stad. De groep ouderen wordt niet alleen groter, maar ook ouder. De Rotterdamse ouderen vormen een diverse groep. Grofweg zien we een groep vitale ouderen en een groep kwetsbare ouderen, maar daarbinnen bestaat ook veel diversiteit. Er zijn verschillen in leeftijd, inkomenssituatie, opleidingsniveau, gezinssituatie, woonsituatie en culturele achtergrond. Deze diversiteit vraagt om verschillend sport- en beweegaanbod en verschillende manieren om ouderen te stimuleren om te gaan sporten of bewegen. Bij de kwetsbare groep ouderen is bijvoorbeeld samenwerking met netwerkpartners vanuit welzijn en gezondheid van belang.

We zien dat ouderen minder sporten en bewegen dan jongere mensen. Tegelijk zien we landelijk een stijgende lijn in de sport- en beweegdeelname van ouderen, met name de vitale ouderen. We willen graag dat deze vitale ouderen blijven sporten en bewegen én dat de sport- en beweegdeelname onder alle ouderen verder toeneemt.

Niet alleen omdat het plezier, voldoening en sociale contacten kan geven, maar ook om zo lang mogelijk fit en mobiel te blijven en maatschappelijk te participeren.

Doel

- In 2026 voldoet minimaal de helft van de Rotterdamse ouderen aan de beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad.

Make it Happen

- We verzamelen de verschillende inzichten in de diversiteit en in de verschillende behoeften van ouderen met betrekking tot het sport- en beweegaanbod en hoe zij gestimuleerd kunnen worden om te blijven of te gaan sporten of bewegen.
- Deze informatie gebruiken we om sport- en beweegaanbieders uit te dagen om passend aanbod op te zetten voor de diverse groepen ouderen. Uiteraard bieden we hierbij ondersteuning.
- We dragen passende mogelijkheden voor ongeorganiseerd sporten en bewegen voor de (diverse) doelgroep ouderen actief uit. Van het ommetje in de wijk tot wandelen, fietsen, *nordic walking* et cetera.
- Voor het bereiken en stimuleren van ouderen om te sporten en bewegen werken we samen met andere domeinen en sluiten we aan op de acties uit het ouderenbeleid, specifiek het programma Rotterdam Ouder en Wijzer. We maken gebruik van de gebiedsgidsen 'Actief in de wijk' om ouderen te informeren over beweegactiviteiten en sportvoorzieningen bij hen in de buurt.
- We onderzoeken nader hoe we de bouwstenen van *Motorische geletterdheid* ook voor deze levensfase kunnen inzetten. Om zo ouderen met vertrouwen in eigen kunnen, met plezier en passend bij de motorische vaardigheden, te stimuleren om te (blijven) sporten en bewegen.

3.4.2 Passende en kwalitatief goede sport- en beweegmogelijkheden

Deze paragraaf gaat over het aanbod, de sportaanbieders. Hierbij gaat het om alle sportaanbieders, niet alleen de sportverenigingen maar ook stichtingen, maatschappelijke ondernemers, ZZP-ers en commerciële partijen. We kijken in deze paragraaf vanuit het perspectief van de organisaties en wat die nodig hebben om vitaal te zijn en blijven, en passend aanbod te verzorgen. De gemeentelijke inzet op vrijwilligersorganisaties is daarbij logischerwijs groter dan inzet op maatschappelijke ondernemers en commerciële ondernemers.

Foto: © Vivienne Magali

Passend sportaanbod

Van oudsher is de sport sterk gericht op de uitdagingsgerichte sporter. De twee andere beweegidentiteiten, de sociale sporter en de ervaringsgerichte sporter, winnen terrein binnen het sportaanbod. We zien ook vaker een mix tussen sport, bewegen en cultuur, zoals bij dans en urban sports. Daarnaast hebben alle levensfasen zo hun eigen specifieke behoefte qua vorm, frequentie en opzet van het aanbod. Om meer Rotterdammers te laten bewegen moet er aanbod voor alle beweegidentiteiten zijn. Voor sportaanbieders betekent dit soms een aanpassing van hun aanbod. We hebben het hier nadrukkelijk over alle sportaanbieders, dus zowel sportverenigingen als (maatschappelijke) sportondernemers en sportstichtingen. Naast passend sportaanbod is een positieve en veilige sportcultuur een belangrijke randvoorwaarde om met plezier te kunnen sporten en bewegen.

Doel

- In 2026 spelen alle sportaanbieders bij het opzetten van nieuwe activiteiten/ aanbod in op de wensen en behoefte van de Rotterdammer

Make it Happen

- We behouden een punt in de stad waar alle kennis over vraaggericht werken, sportbehoefte, sportaanbod en nieuw sportaanbod wordt verzameld en gedeeld.
- We delen de kennis over de sport- en beweegbehoefte van Rotterdammers met alle sportaanbieders en stimuleren en helpen sportaanbieders om een gevarieerd aanbod te ontwikkelen of aan te passen

waar dit nodig is. We doen dit met name bij de levensfasen waar de sportdeelname achterblijft en nog beter ingespeeld kan worden op behoefte, zoals middelbare scholieren, kwetsbare volwassenen en ouderen.

- Sportaanbieders worden gestimuleerd om aangepast laagdrempelig aanbod voor mensen met een bewegachterstand of kwetsbare Rotterdammers op te zetten en worden hierbij geholpen waar nodig.
- Op plekken waar weinig sportaanbieders zijn waar mensen structureel kunnen sporten worden potentiële sportaanbieders gezocht en gesteund om structureel passend aanbod in dat gebied te gaan verzorgen. We brengen de bouwstenen van Motorische geletterdheid, en een praktische uitwerking daarvan onder de aandacht bij sportaanbieders en helpen hen op weg met het integreren van de bouwstenen in hun aanbod.
- We promoten en stimuleren een veilig en positief sportklimaat bij alle sportaanbieders.

Vitale en toekomstbestendige sportverenigingen

Het belang en de waarde van de sportverenigingen is groot. Zij vervullen een belangrijke rol als sportaanbieder maar zeker ook op sociaal en maatschappelijk gebied zijn ze van meerwaarde voor de stad. We willen dat sportverenigingen een prettige en veilige plek zijn voor Rotterdammers, waar ze met plezier kunnen sporten maar ook andere talenten kunnen ontplooiën, bijvoorbeeld als vrijwilliger. Daarom blijft het bevorderen van een optimaal verenigingsklimaat een van de speerpunten van het Rotterdamse sportbeleid. Rotterdam investeert in

sportverenigingen met een grote diversiteit aan aanbod en doelgroepen. Maar ook in sportverenigingen die een belangrijke rol vervullen in de sportpiramide en bijdragen aan het opleiden en laten doorstromen van talenten naar de top. De veranderende behoefte van Rotterdammers en de grote maatschappelijke uitdagingen waar de stad voor staat, betekenen voor sportverenigingen dat een aanpassing van hun aanbod en hun organisatie nodig is. De uitdagingen op het gebied van ruimte in de stad vragen tevens om een aanpassing op accommodatiegebied voor verenigingen. Multisport en gedeeld gebruik zijn de lijn voor de toekomst. Daarbij leggen we ook de verbinding met scouting, speeltuinen, welzijn, culturele instellingen en dergelijke. Met het Actieprogramma Verenigingen is vanaf 2019 gestart met diverse toekomstbestendige maatregelen. We blijven inzetten op vitale en toekomstbestendige sportverenigingen in de stad. Sportverenigingen die nog een stap extra doen en een bredere maatschappelijke rol willen en kunnen vervullen, juichen we toe en worden daarbij ondersteund. In samenwerking met andere domeinen worden betekenisvolle programma's ontwikkeld om de maatschappelijke impact van sporten bij een vereniging optimaal te verzilveren.

Doel

- In 2026 zetten alle sportverenigingen toekomstbestendige acties in.

Make it Happen

- Het centrale servicepunt voor sportverenigingen, waar zij met hulpvragen of uitdagingen op vitaliteitsgebied geholpen kunnen worden, besteedt specifiek aandacht aan de thema's sterk bestuur en goed vrijwilligersmanagement.
- We helpen sportverenigingen met het opzetten en uitvoeren van diverse toekomstgerichte acties, zoals in het Actieprogramma Verenigingen is uitgewerkt.
- We monitoren en evalueren de acties uit het Actieprogramma Verenigingen en bepalen of en hoe acties na de looptijd van het Actieprogramma voortgezet kunnen worden.
- We stimuleren verenigingen om de sportaccommodatie waar ze actief zijn, multifunctioneler te gebruiken en implementeren verdienmodellen voor medegebruik. Bij gemeentelijke investeringen in sportaccommodaties geldt dit als randvoorwaarde.
- We ondersteunen sportverenigingen om tot een positief en veilig sportklimaat te komen met daarbij ook aandacht voor signalering, discriminatie, inclusie en diversiteit.
- We stimuleren en ondersteunen verenigingen die dat kunnen en willen om een grotere maatschappelijke rol te vervullen, zoals via het concept van de Sportplusverenigingen. We slaan daarbij de handen ineen met andere domeinen.

Ongeorganiseerd sporten

Het ongeorganiseerd sporten of informeel georganiseerd sporten maakt al jaren een enorme opmars. Wandelen, hardlopen, zwemmen en fietsen zijn sporten die veel ongeorganiseerd beoefend worden. De drie eerstgenoemde sporten staan zelfs in de top 5 van meest beoefende sporten. Mensen die zelf baantjes trekken in een zwembad of alleen of samen hardlopen en kleine informele groepen die samen op de racefiets zitten. Maar ook groepjes nordic walkers of een echtpaar dat wekelijks samen wandelt scharen wij hieronder.

Bij ongeorganiseerd en informeel georganiseerd sporten zijn de mensen niet formeel verenigd. Ze gaan zelf of met vrienden op pad om deze activiteiten te ondernemen. Soms zijn ze wel via social media met elkaar verbonden of maken ze gebruik van bestaande apps om aanbod te vinden, trainingen op te zoeken en zich met elkaar te meten.

Deels zijn dit takken van sport waarin geen of nauwelijks sportverenigingsaanbod bestaat, zoals urban sports en openwaterzwemmen. Een aantal van de sporten is wel in georganiseerd verband te beoefenen, maar wordt bewust door een deel van de Rotterdammers in ongeorganiseerd verband beoefend. Zij willen op hun eigen tijdstip en plek kunnen sporten en bewegen.

We dragen de mogelijkheden om ongeorganiseerd te sporten en bewegen uit naar de Rotterdammers in de verschillende levensfasen. Daarnaast willen we de ongeorganiseerde sporters faciliteren door goede voorzieningen en mogelijkheden in de openbare ruimte te behouden en te creëren. Hierbij gaat het vooral om fysieke faciliteiten, zoals goede wandelen en fietspaden, watertappunten en skate- en andere urban sportvoorzieningen. In hoofdstuk 5 wordt hierop nader ingegaan.

Breedtesportevenementen voor de Rotterdammers

Rotterdam kent vele topsportevenementen waaraan sporters op het hoogste niveau deelnemen en waaraan Rotterdammers als toeschouwer plezier beleven. Daarnaast kent de sport diverse breedtesportevenementen die voor deelname door een veel breder publiek bedoeld zijn: van hoog niveau amateur tot startende sporter. Veel Rotterdammers nemen met plezier deel aan dat soort breedtesportevenementen en het aantal evenementen neemt dan ook toe qua aantal en omvang. De evenementen spreken de diverse beweegidentiteiten aan,

omdat ze enerzijds gericht zijn op de uitdagingen-gerichte sporter die zich wil meten met andere sporters of zichzelf wil verbeteren. Anderzijds richten deze evenementen zich juist vaak óók op beleven, recreëren, met een gelegenheidsteam deelnemen. Daarmee zijn ze ook aansprekend voor de ervaringsgerichte sporter en zelfs de sociale sporter.

Breedtesportevenementen

Voorbeelden van breedtesportevenementen zijn de diverse hardloopevenementen, fietstoertochten, wandeltochten, openwaterzwem-evenementen, triatlons, outdoor/survival challenges, zomerspelen, urban sports events etc. Ook side-events zijn een vorm van breedtesportevenementen, maar heel specifiek gekoppeld aan een topsportevenement. Deze zijn in hoofdstuk 4 nader toegelicht.

Doel

- In 2026 heeft Rotterdam een breed palet aan breedtesportevenementen passend bij de (veelal) ongeorganiseerder sporter.

Make it Happen

- We vergroten het inzicht in aanbod en behoefte aan breedtesportevenementen en de daarvoor benodigde faciliteiten van de gemeente.
- We evalueren de beschikbare subsidies die bijdragen aan breedtesportevenementen en stellen indien nodig een nieuw afwegingskader voor evenementen op, om zo optimaal in te spelen op de vraag van de ongeorganiseerde sporter.
- We stimuleren dat breedtesportevenementen en structureel ander aanbod aansluiting bij elkaar vinden. Bijvoorbeeld door combinaties met een sportvereniging te leggen die een flexibel lidmaatschap biedt om te trainen voor een evenement.

Komt maar door met die Olympics!

Foto: © Vincent van Dordrecht

4 Inspirerende topsport

4.1 Inleiding

Topsport is en blijft een van de speerpunten van het sportbeleid van Rotterdam. Want Rotterdam gelooft in een stad die jonge sporttalenten de kans biedt om zich te ontplooiën tot topsporters én in rolmodellen die inspireren. Hoogwaardige topsportevenementen zorgen voor een bruisende stad waar bewoners en bezoekers geïnspireerd worden en zich vermaken. Maar ze leiden ook tot internationale bekendheid en economische en maatschappelijke impact. Topsport verbindt.

4.2 De situatie in 2020

In 2020 is Rotterdam trots op haar positie als topsportstad. Onze drie betaald voetbalclubs geven de stad kleur en we staan internationaal bekend als veelzijdige en aantrekkelijke evenementenstad. Jaar in jaar uit is onze topsportevenementenkalender rijk gevuld met grote terugkerende, historische ankers, zoals de Rotterdam Marathon, het ABN AMRO World Tennis Tournament, de Wielervedstagesdag en het CHIO. Daarnaast hosten we ieder jaar verschillende WK's, EK's en andere internationale toernooien; van de WK's Triatlon en Para-triatlon, het EK Beachvolleybal en WK Zitvolley tot

het in Rotterdam ontwikkelde Street Culture Weekend, waar urban sport en street culture elkaar inspireren en Dreamhack/ Rotterdam Games Week, waar de werelden van top-esport en gaming elkaar vinden in het grootste esportevenement van Nederland.

Deze evenementen verstevigen ons imago als internationale topsportstad en zorgen ervoor dat de stad bruist, bewoners en bezoekers zich vermaken en de lokale economie profiteert. Side-events en amateur-sportonderdelen bij (grote) sportevenementen zijn niet meer weg te denken uit ons evenementenbeleid. Dit met als doel meer mensen bij de sport en het evenement te betrekken en hen te inspireren zelf te gaan sporten.

Topsport- en talentontwikkeling staan hoog in ons vaandel. We beschikken over sterke topsportverenigingen als Neptunus Honkbal en Feyenoord Basketball, onderdeel van Multisportclub Feyenoord. Voor lokale en regionale talenten staan we klaar met regionale trainingscentra in sporten zoals judo, atletiek, boksen en volleybal. In 2017 is het Centrum voor Topsport en Onderwijs Metropool Den Haag-Rotterdam-Dordrecht (nu: TeamNL

Foto: © Rotterdam Topsport

Foto: © Riot

centrum Metropool) als vijfde TeamNL centrum in Nederland geaccrediteerd ter ondersteuning van landelijke topsportprogramma's in de metropoolregio. Hiermee hebben we een cruciale eerste stap gezet richting het huisvesten van landelijke topsport- en opleidingsprogramma's.

4.3 De belangrijkste uitdagingen tot 2026

In 2026 is topsport nog prominenter aanwezig in Rotterdam en aantoonbaar van waarde voor de samenleving in brede zin. We koesteren onze historische, terugkerende evenementen. Bonden en organisatoren van (internationale) kampioenschappen in Olympische of Paralympische sporten weten ons feilloos te vinden en onze stad is een kweekvijver voor nieuwe evenementenconcepten.

Maar onze ambities reiken verder. In 2026 staat Rotterdam erom bekend structureel in te zetten op de organisatie van internationaal aansprekende wereldse sportevenementen, zoals de Grand Départ du Tour de France en multisport events zoals de European Championships of de Youth Olympic Games. Met de ambitie de Youth Olympic Games te hosten spreken we uit een Olympische stad te willen zijn. Met dergelijke grote ambities zorgen we er voortdurend voor dat Rotterdam ergens naartoe kan leven en dat er een blijvende energie in de stad is om samen groot te denken en kansen te benutten. Hierin zijn we een belangrijke partner voor andere grote steden, het Rijk, nationale

sportbonden en NOC*NSF.

Ook zijn we in 2026 niet meer weg te denken uit de landelijke topsportinfrastructuur. Als onderdeel van het TeamNL centrum Metropool huisvesten en faciliteren we door NOC*NSF erkende Olympische trainingsprogramma's in traditionele én nieuwe sporten. Hierbij hebben we extra aandacht voor de koppeling met breedtesport, talentontwikkeling en topsportverenigingen. Daarom houden we onze topsportaccommodaties zoveel mogelijk binnen de stedelijke sportcirkel. Rotterdam wordt landelijk gezien als een onmisbare leverancier van atleten met medaillekansen op voorname topsporttoernooien. We zijn een stad van en voor (potentiële) Olympiërs en Paralympiërs, een stad die staat voor de Olympische en Paralympische waarden. Een stad die topsport in de maatschappij plaatst en, belangrijker nog, de maatschappij de waarde van topsport laat zien en beleven. De hele sportpiramide krijgt een impuls door de aanwezigheid van TeamNL en de organisatie van wereldse evenementen in Rotterdam. In 2026 is (meetbare) maatschappelijke waarde een van de drijvende krachten achter de topsport.

We stellen ons eigen 'trainingsschema' op richting 2026, een aanpak langs drie sporen:

- wereldse topsportstad
- stad van topsporters
- topsport voor de stad

4.4 Doelen en inzet

Komt maar door met die Olympics!

Topsport is in 2026 in alle facetten zo goed georganiseerd en gefaciliteerd, dat de sportpiramide op Olympisch niveau functioneert. Rotterdamse talenten zijn klaar om medailles te behalen op het hoogste podium en onze stad is klaar om dat podium te bieden.

4.4.1 Wereldse topsportstad

Rotterdam verstevigt haar positie als veelzijdige, wereldse topsportstad en treedt toe tot de gevestigde spelers op de internationale bidkalender voor megasportevenementen.

Rotterdam is anno 2020 een aantrekkelijke en slagvaardige sportevenementenstad. Het draagvlak voor evenementen is in Rotterdam groter dan in welke Nederlandse stad dan ook⁵. Deze sterke basis benutten we om de positie van Rotterdam als veelzijdige, wereldse topsportstad verder te verstevigen en (nog) strategischer om te gaan met sportevenementen. Hiermee sluiten we aan bij de ambities en doelen van het Beleidskader Evenementen 2019. In 2026 zijn we niet alleen een stad van terugkerende evenementen, WK's en EK's, maar ook van wereldse sportevenementen. Dit zijn evenementen van de buitencategorie⁶ die de stad nog meer uitstraling geven en strategisch bepalend zijn voor de invulling van

de meerjaren kalender. We koesteren traditionele (Olympische) sporten, maar zijn ook een stad van nieuwe sportvormen zoals esports, urban sports en vernieuwende evenementenconcepten, zodat we een zo breed mogelijke doelgroep weten te boeien. De sportevenementen gaan zo een rol spelen in het versterken van de sportpiramide. We laten onze evenementen van meerwaarde zijn voor de breedtesport, sportinfrastructuur en de Rotterdammers en houden oog voor een goede balans tussen reguliere en aangepaste sporten. Wereldwijd ziet men Rotterdam in 2026 als gevestigde speler op de internationale bidkalender. Een stad die van sportevenementen – klein, groot of mega – telkens weer een doorslaand succes maakt.

Doel

- In 2026 beschikt Rotterdam over een doordachte meerjarenkalender, met topsportevenementen, waaronder iedere vijf tot tien jaar een werelds topsportevenement, dat richtinggevend is voor de opbouw van de kalender.

Make it Happen

Om onze ambities als wereldse topsportstad waar te maken, voeren we in de periode 2021-2026 in ieder geval de volgende acties uit.

⁵ Beerda, H., 2019. Merkonderzoek: Steden & Streken

⁶ Sportevenementen die qua aard, omvang, impact en kosten zo grootschalig zijn dat de organisatie ervan een bijzondere aanpak en/of maatwerk vraagt. Besluitvorming van de Tweede Kamer is noodzakelijk voor in ieder geval: de Olympische en Paralympische Spelen, de Europese Spelen, de Jeugd Olympische Spelen en het eindtoernooi van het Wereld- of Europees Kampioenschap Voetbal voor mannen. Daaraan voorafgaand wordt de Nederlandse Sportraad om advies gevraagd. Bron: Besluit vaststelling beleidskader subsidiëring sportevenementen 2019-2020

Foto: © Rotterdam Topsport

Foto: © Rotterdam Topsport

- We blijven met het IOC in gesprek over de Youth Olympic Games van 2030 en dienen een bid in voor de Grand Départ du Tour de France van 2023, 2024 of 2025.
- We ontwikkelen een plan om ook na 2026 iedere vijf tot tien jaar een werelds sportevenement naar de stad te halen en bouwen daarbij voort op de pijlers van de 'Dutch Approach'. Dat betekent efficiënt, innovatief, inclusief, toegankelijk, gezond, veilig en duurzaam georganiseerde sportevenementen met maximale economische en maatschappelijke impact.
- We verbinden onze sportevenementen en het TeamNL centrum Metropool door evenementen te organiseren die aansluiten bij de TeamNL-programma's die we in Rotterdam huisvesten, of die we ambiëren aan te trekken.
- We streven ernaar internationale topsportevenementen voor mensen met een beperking te koppelen aan 'reguliere' topsportevenementen. Bezoek aan evenementen maken we zo inclusief mogelijk.
- We vragen organisatoren om maatregelen te treffen die evenementen meer duurzaam maken, bijvoorbeeld het stimuleren van bezoekers om op de fiets of te voet te komen.

4.4.2 Stad van topsporters

Rotterdam investeert verder in een professioneel topsportklimaat met uitstekende topsportfaciliteiten. Topsporters en talenten kunnen hier excelleren, voelen zich thuis en staan midden in de maatschappij. We geloven in een stad die jonge talenten de kans geeft in hun eigen omgeving door te stromen naar de top om vervolgens nieuwe jonge talenten te inspireren.

We weten ook dat de lokale en landelijke topsportinfrastructuur in het huidige landschap niet kan bestaan zonder de steun van lokale of provinciale overheden. Daarom blijft het bevorderen van een optimaal topsportklimaat een van de speerpunten van het Rotterdamse sportbeleid. Onze deelname aan het TeamNL centrum Metropool toont onze ambities als het gaat om topsportontwikkeling en de komende jaren maken we die verder waar. Rotterdam heeft in 2026 een prominente positie in de landelijke topsportinfrastructuur. Niet alleen op het gebied van evenementen, maar bovendien als thuisbasis voor Olympische topsport- en opleidingsprogramma's, die ook toegankelijk zijn voor talent uit eigen stad en die we benutten ter versterking van de amateursport. Ook omarmen we nieuwe sporten om ze naar een hoger plan te tillen, zoals breakdance en esports, en houden we onze Rotterdamse topsportverenigingen sterk en vitaal. Onze topsportaccommodaties en trainingsfaciliteiten behoren tot de top van Nederland. Dit alles zorgt ervoor dat topsporters en talenten Rotterdam als de ultieme trainingsstad zien waar ze, middenin de maatschappij, het uiterste uit zichzelf kunnen halen op hun weg naar goud. Rotterdam is in 2026 een stad voor én van topsporters.

Doel

- In 2026 huisvest Rotterdam binnen het TeamNL centrum Metropool ten minste vier door NOC*NSF erkende nationale topsportprogramma's in traditionele en/of nieuwe Olympische of Paralympische sporten.

Foto: © Rotterdam Topsport

Make it Happen

- We bekrachtigen onze betrokkenheid bij het TeamNL centrum in de Metropool: we maken afspraken met sportbonden over de huisvesting van minstens vier landelijke en door NOC*NSF erkende topsport- en opleidingsprogramma's in de stad. In 2021 verhuist het topsportprogramma heren turnen naar Rotterdam. In de volgende Olympische cyclus ambiëren we een *combat center* te openen met verschillende Olympische sporten, zoals boksen, karate, judo, taekwondo en sambo.
- We ondersteunen lokale topsportverenigingen en talentprogramma's in Team NL-sporten en faciliteren conform de sportpiramide een vruchtbare samenwerking tussen breedtesportvereniging, talentprogramma, scholen met een sportprofiel, topsportprogramma en topsportevenement.
- We ondersteunen en stimuleren de verdere ontwikkeling van Multisportclub Feyenoord.
- In de gebiedsontwikkeling Stadionpark/ Feyenoord City komt woonruimte beschikbaar voor topsporters.
- We benutten onze (toekomstige) topsportprogramma's voor het versterken van de sportpiramide.

4.4.3 Topsport voor de stad

Rotterdam laat de stad en topsport van elkaar profiteren. Evenementen en topsporters brengen we nog dichterbij de Rotterdammers. Stadsinitiatieven, innovatie en ondernemerschap verbonden aan of ter bevordering van topsport stimuleren we.

De stad is er niet alleen voor de topsport, topsport is er ook voor de stad. Voor veel mensen is topsport van betekenis en zij onderkennen de inspirerende, maatschappelijke waarde ervan⁷. Waar topsport enerzijds dé uitdaging is voor de topsporter zelf, is topsport er anderzijds om mensen te vermaken, te inspireren en waarde toe te voegen aan de samenleving. In de jaren die komen willen we de stad nog meer van topsport laten profiteren. We koesteren en vergroten daarom de betrokkenheid van private partijen bij de topsport, zodat de meerwaarde voor andere domeinen groeit. We laten zien dat Rotterdam een wereldse stad is waar persoonlijke doelen bereikt worden, de mooiste evenementen plaatsvinden en de beste topsporters iedere dag het uiterste uit zichzelf halen. De top van de sportpiramide gebruiken we om Rotterdammers, Rotterdamse

⁷ Elling, A., Balk, L. & Gutter, K., 2020. De persoonlijke betekenis en maatschappelijke waarde van topsport voor niet-volgers: een verkennende studie onder mensen die geen sport volgen in de media, Mulier Instituut Utrecht, te raadplegen via <https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/25250/de-persoonlijke-betekenis-en-maatschappelijke-waarde-van-topsport-voor-niet-volgers/>.

sportverenigingen en -organisaties te inspireren om hun eigen activiteiten extra cachet te geven en hun doelen te behalen.

We bieden Rotterdammers de kans om betrokken te raken bij de topsport en trots te zijn op hun bijdrage daaraan. Onze ambitie om de *Grand Départ du Tour de France* opnieuw te organiseren, leidt bijvoorbeeld tot een meerjarig programma om Rotterdammers te stimuleren meer te fietsen, de wielersport te versterken, het fietspad veiliger te maken voor wielrenners én overige gebruikers, en talenten te ontdekken en ondersteunen in hun ontwikkeling. We benutten de kansen die esports bieden om bepaalde doelgroepen te bereiken.

Doel

- In 2026 is, in de sporten waarvan Rotterdam een topsportprogramma faciliteert, het aantal lidmaatschappen van verenigingen gegroeid.

Make it Happen

- We zorgen voor continue zichtbaarheid in de stad van onze topsportprogramma's en topsporters. Bijvoorbeeld onder de naam #TeamNLRotterdam vragen we onze topsporters zich in te zetten voor clinics op scholen, verenigingen, pop-up events in de openbare ruimte, open trainingen en/of maatschappelijke campagnes.

- We vergroten de impact van onze side-events bij sportevenementen door vooraf de gezamenlijke doelen en doelgroepen te bespreken met bonden en organisatoren. Vervolgens stemmen we, met gebruik van wijkspecifieke gegevens, de side-events nog beter af op de doelgroep en zorgen we voor een langdurig activatieprogramma, ook vóór en na het evenement.
- Onze randprogrammering bij de wereldse evenementen is, net als de evenementen zelf, van werelds niveau. Niet beperkt tot de sport alleen en met impact op meerdere domeinen, de Nederlandse bevolking en bovendien internationaal inspirerend door het vernieuwende karakter.
- We onderzoeken de mogelijkheid om stadsinitiatieven en ondernemerschap bij (grote) sportevenementen te stimuleren en faciliteren.
- We onderzoeken hoe we de beleving van onze sportevenementen verder kunnen verbeteren voor mensen met een beperking en benutten daarbij de checklist voor toegankelijke evenementen.
- We betrekken meer private partijen bij topsport.

Overal een sportplekkie om de hoek

Foto: © Claire Dröppert

5 Sportvoorzieningen van de toekomst

5.1 Inleiding

Voldoende, uitnodigende voorzieningen die Rotterdammers verleiden om (vaker) te sporten en te bewegen. Dat blijft onze ambitie, die in de komende jaren nog nadrukkelijker onze aandacht vraagt door de verwachte groei van de stad. Tot 2040 worden 50.000 nieuwe woningen aan de stad toegevoegd. De groei van het aantal Rotterdammers, de stijgende sportdeelname en frequentie waarmee gesport wordt, betekenen dat per sporter steeds minder ruimte beschikbaar is. Om Rotterdammers voldoende aantrekkelijke mogelijkheden te blijven bieden om met plezier te sporten en bewegen, zijn daarom grote veranderingen noodzakelijk.

5.2 De situatie in 2020

In 2020 zijn in Rotterdam de voorzieningen om te sporten en bewegen volop en breed beschikbaar, en meer en meer aangepast aan de eisen van de tijd. Rotterdammers zijn meer tevreden over de voorzieningen. De klanttevredenheid over de sportvoorzieningen steeg tussen 2015 en 2018 van 6,9 naar 7,5⁸. De openbare ruimte wordt door Rotterdammers volop gebruikt.

Rotterdam beschikt over zo'n 80 veldsportcomplexen, ruim 300 gymzalen, 25 sporthallen en 15 zwembaden. Tien daarvan zijn geschikt voor topsporttraining en -evenementen.

Met uitzondering van de gymzalen worden deze voorzieningen gemiddeld genomen goed tot zeer goed gebruikt. Vooral tijdens het seizoen op trainingstijden en competitiedagen is de bezetting hoog en ervaren diverse verenigingen de grenzen van de capaciteit. Terwijl buiten deze vaste tijden ruimte is voor extra gebruik. Veel buitensportcomplexen liggen van oudsher min of meer in een cirkel tussen de oude stadswijken en de naoorlogse uitbreidingswijken, en dus bijzonder centraal in de stad. Deze sportcirkel is een groot goed en draagt bij aan een aantrekkelijke woonstad.

In de afgelopen jaren is veel in de gemeentelijke sportvoorzieningen geïnvesteerd om de functionele kwaliteit op orde te brengen en de uitstraling voor de bezoeker te versterken. Focus lag daarbij op verbetering van de gebruikskwaliteit (waaronder toegankelijkheid) en aantrekkelijkheid van de voorzieningen, onder meer via innovaties en verduurzaming. Rotterdam is één van de meest vooruitstrevende gemeenten op gebied van duurzaamheid en kunstgrasvelden.

Daarnaast biedt de openbare ruimte (in meer of mindere mate) Rotterdammers de gelegenheid om te sporten en bewegen, zelfs als die niet speciaal daarvoor is ingericht. We zien een toenemende druk op de openbare ruimte, met name op de parken, vanwege de toename van de populariteit van het (informeel) buiten sporten en bewegen. Door de coronacrisis is het gebruik van de openbare ruimte om te sporten en bewegen verder gegroeid. Meer mensen zijn gaan wandelen en fietsen. Uit onderzoek van het Kennis Instituut voor Mobiliteit⁹ blijkt dat 20% van de ondervraagden verwacht na de coronacrisis vaker te lopen en fietsen dan ervoor. Parken, paden, kades, singels, stoepen en fietspaden worden gebruikt door een groeiende en diverse groep sporters en sportaanbieders en scharen we daarom in deze nota onder de voorzieningen voor sport en bewegen. Rotterdam heeft in potentie een mooie recreatieve structuur door de aanwezigheid van rivieren en singels, en het vele groen waar fietsers, wandelaars, bootcampers en freerunners volop sporten en bewegen. De meest populaire en aantrekkelijke routes zijn nog niet overal op orde of op elkaar aangesloten. Veel gebruik concentreert zich op enkele gebieden en 'rondjes', zoals het rondje Kralingse Plas, rondje bruggen Centrum en het rondje Zevenhuizerplas. Enkele jaren geleden is daarom gestart met het creëren van meer aantrekkelijke, groene routes voor recreatief en sportief gebruik, met name via het programma Rivieroevers.

⁸ Sportbedrijf Rotterdam, 2018. Klanttevredenheidsonderzoek Sportvoorzieningen 2018, Management rapport: Overall sporthallen. MICRA.

⁹ Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2020. Mobiliteit en de coronacrisis: effecten van de coronacrisis op mobiliteitsgedrag en mobiliteitsbeleving. Te raadplegen via <https://www.kimnet.nl/publicaties/rapporten/2020/04/20/mobiliteit-en-de-coronacrisis>

Foto: © Sportbedrijf Rotterdam

Rotterdam beschikt ook over voorzieningen in de openbare ruimte die specifiek voor sport zijn ingericht, zoals voetbal, skaten, calisthenics en fitness. Ook deze worden goed gebruikt. Binnen de visie Kom op naar Buiten! is een stadsbrede aanpak ontwikkeld om de programmering in de openbare ruimte in de wijken beter op elkaar af te stemmen en eraan bij te dragen dat zo veel mogelijk doelgroepen hiervan gebruik kunnen maken.

5.3 De belangrijkste uitdagingen tot 2026

In 2026 worden de Rotterdamse sportvoorzieningen inclusief de openbare ruimte zeer intensief gebruikt en is multifunctioneel gebruik de norm. De kwaliteit en toekomstbestendigheid van de voorzieningen zijn hoog. Doordat volop van de voorzieningen gebruik wordt gemaakt en deze passen bij de belevingswereld van de Rotterdammers, staan nut en de noodzaak ervan niet ter discussie. De sportcirkel is stadsbreed het referentiekader voor de wijze waarop we omgaan met planning en programmering van de voorzieningen in de hele stad: behoud van voldoende ruimte van goede kwaliteit, intensief gebruikt en ontmoeting bevorderend.

De belangrijkste uitdagingen zijn:

- waarborgen van voldoende ruimte voor sport en bewegen in de verdichtende stad;
- verhogen van de kwaliteit en gebruiksmogelijkheden van de bestaande ruimte en sportvoorzieningen;
- ook topsporters passende voorzieningen bieden.

In 2026 ervaart iedere Rotterdammer dat sportmogelijkheden dichtbij huis zijn. De rijke Rotterdamse (sport) infrastructuur biedt hiervoor de basis.

Het aantal sportaccommodaties is gelijk aan dat van 2020, maar de bestaande ruimte wordt veel beter gebruikt. Geen vierkante meter heeft slechts één

gebruiker. De sleutel voor intensiever gebruik ligt vaak bij een betere afstemming van de programmering. Op andere plekken maken we via innovatieve ingrepen de ruimte geschikt voor nieuwe gebruikers, ook van buiten de sport. Dit geldt voor alle voorzieningen, in alle gebieden. Rotterdammers worden verleid om daadwerkelijk van de voorzieningen gebruik te (blijven) maken doordat de kwaliteit ervan aansluit bij hun vraag. Rotterdammers van jong tot oud en van alle opleidingsniveaus en culturen weten de sportvoorzieningen te vinden. Bovendien wordt in 2026 het enorme potentieel van de openbare ruimte beter benut. De ruimte om te sporten en bewegen start feitelijk zodra de Rotterdammer zijn huis verlaat: bewegen begint direct bij de voordeur. In 2026 is de openbare ruimte niet alleen prettig ingericht voor functionele verplaatsingen (van huis naar werk bijvoorbeeld), maar ook voor recreatieve en sportieve activiteiten, zoals wandelen, hardlopen en recreatief fietsen. Zodat Rotterdammers de verleiding meer en vaker te bewegen, niet kunnen weerstaan.

5.4 Doelen en inzet

Overall een sportplekkie om de hoek

Rotterdammers hoeven nooit ver te reizen om elke dag te kunnen sporten en bewegen.

5.4.1 Waarborgen van ruimte om te sporten en bewegen

Voor alle Rotterdammers willen we voldoende ruimte beschikbaar hebben om regelmatig op hun eigen manier en niveau te sporten en bewegen. Het behouden en creëren van moderne sportfaciliteiten is nodig om een prettig leefklimaat te bieden.

Voldoende gemeentelijke sportvoorzieningen

Gedurende de looptijd van deze sportnota wordt gewerkt aan gebiedsontwikkelingen voor de lange termijn. Hierin borgen we voldoende ruimte om te sporten en bewegen. In het Actieprogramma Verenigingen is een aantal uitgangspunten vastgesteld voor het benodigd aantal accommodaties en de ligging hiervan in de stad. De sportcirkel speelt hierin een belangrijke rol.

Doel

- Rotterdam beschikt over voldoende sportvoorzieningen verspreid over de stad.

Make it Happen

- We behouden minimaal de huidige capaciteit van onze sportterreinen.
- We verplaatsen geen sportterreinen naar de rand van de stad, maar behouden deze binnen de sportcirkel en versterken hun functie. De exacte locatie binnen de sportcirkel kan daarbij overigens wel veranderen. Het beleid voor sportterreinen wordt onderdeel van de Omgevingsvisie.
- Via planningsinstrumenten hebben en houden we zicht op vraag en aanbod van de gemeentelijke sportvoorzieningen.
- Bij gebiedsontwikkelingen werken we integraal aan de opgave voor de stad. Daarbij zetten we in op minimaal het behoud van de huidige capaciteit aan sportvoorzieningen, ook in de openbare ruimte. En we bezien of qua fasering de realisatie van sportvoorzieningen strategisch gebruikt kan worden om het accent op de aanwezigheid van sport te vergroten.
- We ontwikkelen een sportnorm die bij gebiedsontwikkeling ingezet kan worden om voldoende specifieke sportlocaties (zoals trapveldjes en skatevoorzieningen) in de openbare ruimte te garanderen.
- Behoeft aan extra voorzieningen, zoals voor nieuwe sporten, faciliteren we in bestaande locaties, outdoor en indoor. Wanneer daarvoor nu een andere bestemming geldt, zoals leegstaande loodsen, winkelruimtes en kantoren, staan we open voor een (al dan niet tijdelijke) wijziging daarvan.
- Uit onderzoek blijkt dat de urban sport behoefte heeft aan faciliteiten buiten in de wijken (met name voor de jeugd) en een overdekte voorziening. Onze inzet is faciliterend voor initiatieven die vanuit de urban sports-community zelf moeten ontstaan.

Optimaliseren van het gebruik van voorzieningen

De beschikbare sport- en beweegruimte in de verdichtende stad gaan we zo efficiënt mogelijk benutten. Niet alleen voor sport en bewegen, maar ook voor andere passende doeleinden. Gedeeld gebruik van accommo-

daties en multisport worden in de toekomst de standaard: zo maken we duurzaam gebruik van de aanwezige faciliteiten. De opgave is per type sportvoorziening anders en daarvoor zetten we diverse acties in.

Doel

- Gemeentelijke sportvoorzieningen worden het hele jaar maximaal gebruikt.

Make it Happen

- We werken verder aan het verhogen van het gebruik van de buitensportcomplexen. Investerings hier doen we alleen op voorwaarde van multifunctioneel gebruik. Zo krijgen de monofunctionele sportcomplexen een meer divers aanbod en gebruik. Op de tijden waarop de velden momenteel onderbenut zijn, worden ze beschikbaar gesteld aan andere gebruikers, gekoppeld aan een passend verdienmodel voor verenigingen. De uitwerking hiervan is opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP Sport) en het Actieprogramma Verenigingen. Waar mogelijk hanteren we de te formuleren uitgangspunten van het Sportcomplex van de Toekomst.
- We starten een lobby richting sportbonden om tot het spreiden van competities te komen zodat velden (ook) op andere momenten dan de momenteel meest gangbare benut worden. Absolute topprioriteit heeft spreiding van de voetbalcompetitie.
- We geven uitvoering aan het in 2020 opgestelde Plan van aanpak verhoging bezetting gymzalen.
- We organiseren 'crossovers' in gebruik tussen binnen-sportcomplexen, buitensportcomplexen, zwembaden en de openbare ruimte. Zo ontstaat flexibiliteit in gebruik van type voorziening voor een activiteit.

De openbare ruimte als sportvoorziening

Onze inzet voor sport en bewegen in de openbare ruimte behelst enerzijds het beter spreiden van het gebruik door Rotterdammers. Anderzijds staan we voor de opgave de openbare ruimte zo in te richten dat deze geschikt wordt voor informeel sporten dichtbij huis, en uitnodigt tot bewegen. De visies Openbare Ruimte en Kom op naar buiten!, Rotterdamse Mobiliteitsaanpak, Rotterdam Loopt 2025, Fietskoers 2025 en het programma Rivieroevers vormen hiertoe in belangrijke mate reeds de kaders en uitvoeringsprogramma's.

Doel

- In 2026 geven we ruim baan aan hardlopen, wandelen en fietsen en is de openbare ruimte beter geschikt om te sporten en bewegen.

Make it Happen

- Om meer ruimte te bieden en bewoners aan te moedigen om dichtbij huis een rondje te hardlopen, wielrennen, wandelen, skaten of fietsen werken we aan een uitbreiding van sportief-recreatieve routes door groene en waterrijke gebieden. De uitwerking koppelen we aan Rotterdam Loopt en Fietskoers 2025; we starten met ommetjes op Zuid. Daarbij houden we ook rekening met de belangen van de hardloper om tot meer goede en veilige hardlooproutes te komen, zoals bijvoorbeeld goede verlichting.
- We zien kansen voor een integrale aanpak voor een beweegvriendelijke stad en gaan daaraan samenwerken door een (omgevings-)programma Beweegvriendelijke stad te lanceren. Daarin werken we uit op welke wijze diverse beleidskaders voor gebruik van de openbare ruimte, zoals voor mobiliteit, kindvriendelijkheid, lopen, fietsen, veiligheid en schone lucht, in elkaar grijpen en welke ingrepen in de openbare ruimte het gebruik ervan voor sporten en bewegen kan aanmoedigen en versnellen.
- We formuleren een visie op het gebruik van open water, te beginnen met de binnenstedelijke Maas. Deze visie omschrijft ook de kansen voor sport, bewegen en recreëren op, in en langs het water.

5.4.2 Toekomstbestendige sportvoorzieningen

Het borgen van kwaliteit en zorgen voor een goede functionaliteit en beleving van de sportaccommodaties, passend bij de behoefte van de Rotterdammers, zijn onze uitgangspunten voor het accommodatiebeleid. Multifunctionaliteit benaderen we vanuit de behoefte

van de wijk en bestaat meer dan sport alleen. We zoeken naar combinaties van voorzieningen zoals zwembad, school en gezondheidscentrum. In 2026 voldoen meer gemeentelijke sportaccommodaties aan veranderende gebruikerseisen en eisen van duurzaamheid en toegankelijkheid. Rotterdam heeft kwalitatief goede en betaalbare sportvoorzieningen, die uitnodigen tot sporten en bewegen.

Meerjarig borgen van kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid

Sportgebouwen zijn groot en vormen belangrijke iconen voor een buurt. Tot 2030 hebben of bereiken veel gemeentelijke sportvoorzieningen de levensduur van veertig jaar. Om deze sportvoorzieningen kwalitatief op voldoende niveau te brengen en te houden, zijn investeringen nodig. Maatregelen ter verbetering van deze voorzieningen zijn vastgelegd in het IHP Sport, dat in de periode van deze sportnota in uitvoering wordt genomen. In gebiedsontwikkelingen streven we naar optimale sportaccommodaties qua gebruik én belevingswaarde. We zoeken naar slimme combinaties, het koppelen van middelen en hebben oog voor de uitstraling binnen en buiten.

Doel

- In 2026 heeft Rotterdam kwalitatief passende sportvoorzieningen, ook voor topsport.

Make it Happen

- We voeren het in 2020 vastgestelde IHP Sport uit volgens de daarin vastgelegde uitgangspunten, onder voorwaarde van besluitvorming in 2021 over

Foto: © Rotterdam Topsport

het aanvullend benodigde budget¹⁰. Voor inzicht in de voorgenomen investeringen volstaan we hier met een verwijzing naar het IHP Sport.

- Via tussenevaluatie stellen we het Beleidskader zwemmen 2015-2025 waar nodig bij.
- Bij (vervangende) nieuwbouw hanteren we als uitgangspunten aantrekkelijkheid en een goede belevingswaarde voor de gebruiker naast het streven naar geschikte functiecombinaties en medegebruik van voorzieningen.
- Om de betaalbaarheid van sport te waarborgen hanteren we een maatschappelijk tarief voor de breedtesport voor de voorzieningen die geëxploiteerd worden door Sportbedrijf Rotterdam, Optisport, Sportfondsen en Topsportcentrum Rotterdam. We monitoren de betaalbaarheid van sportaccommodaties en zoeken daarbij naar een juiste balans.
- We investeren in een upgrade en uitbreiding van het Topsportcentrum Rotterdam en binnen de sportcirkel maken we van het Stadionpark hét topsporthart van de stad.
- We onderzoeken de mogelijkheid om in samenwerking met NOC*NSF een landelijk fonds op te zetten voor het op topniveau houden van bestaande, en het realiseren van nieuwe topsportaccommodaties.
- We houden rekening met inclusief gebruik van onze voorzieningen door bij nieuwbouw de wettelijke eisen voor toegankelijkheid te volgen, te onderzoeken of deze eisen voldoende zijn voor teamsporten en voor de kwaliteitseisen die we als gemeente stellen.

Duurzame en gezonde voorzieningen

Voor alle sportvoorzieningen, ook die niet opgenomen zijn in het IHP Sport, blijft verduurzaming een uitgangspunt. Dit betreft het zo zuinig mogelijk omgaan met energie, het waar mogelijk zelf energie opwekken, het verminderen van het gebruik van wegwerpplastic, het hergebruik van materialen en het stimuleren van gezonde keuzes. Samen met onze partners en sportaanbieders leveren we op die wijze een bijdrage aan een betere wereld en een duurzamer Rotterdam.

Doel

- Bij alle sportvoorzieningen zetten we duurzaamheidsmaatregelen in.

Make it Happen

- In de gemeentelijke sportaccommodaties voeren we zo veel mogelijk de duurzaamheidsacties door zoals we die als gemeente geformuleerd hebben in 010duurzaam, het beleidsprogramma voor een duurzaam Rotterdam.
- Nieuwe gebouwen zijn minimaal BENG (Bijna Energieneutraal).
- Voor sportterreinen volgen we de marktontwikkelingen die, met behoud van sporttechnische eigenschappen, kunnen bijdrage aan het verder verminderen van de ecologische impact van kunstgras. We zetten in op het verder duurzaam (her)gebruiken van kunstgrasvelden met als uiteindelijk doel circulaire velden.

¹⁰ Vervanging en renovatie van gymzalen vallen onder Onderwijs en zijn niet opgenomen in het IHP Sport.

- We continueren de regeling Investeringsubsidie breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen, waarin ook subsidies voor duurzaamheidsmaatregelen voor sportverenigingen worden opgenomen.
- De kantines in exploitatie van Sportbedrijf, Sportfondsen en Optisport hebben minimaal het predicaat zilver wat betreft de gezonde kantine.
- We stimuleren een gezonde sportomgeving, zowel bij binnen- als buitensportverenigingen.
- We stimuleren sporters om op de fiets of lopend naar hun training of wedstrijd te gaan.

Innovatieve voorzieningen

Wij zien in innovatie een belangrijk instrument om onze voorzieningen te laten aansluiten bij de behoeften van deze tijd. Via innovaties op divers vlak zorgen we voor een interessant aanbod: zowel qua gebouw als qua inrichting en programmering. Innovatieve concepten, zoals de showcase gymzaal Klein-Coolstraat, een sportvloer volgens het Athletic Skills Model (ASM)¹¹ aan het Polderplein, hologramtechnieken en de 'beweeegbox'¹² verdienen verdere ontwikkeling.

Doel

- In 2026 ontwikkelen en passen we nieuwe concepten toe om sportvoorzieningen aansprekender te maken voor diverse gebruikers.

Make it Happen

- We verkennen de kansen voor een innovatiehub, gericht op trendsettende experimenten voor zowel bestaande voorzieningen als nieuwe. Communicatie over de beschikbaarheid, onderzoek naar het effect en de werkzame bestanddelen en kennisdelen achteraf over succes en faalfactoren zijn onderdelen van de aanpak. De innovatiehub bestaat uit een samenwerkingsverband van overheid, onderzoek, bedrijfsleven en eindgebruikers, die samen vernieuwende concepten uitproberen.
- We realiseren minimaal één grote innovatieve openbare ruimte voor sport, zoals een skills garden of een concept als Sportplaza Zuiderpark.
- We stimuleren en faciliteren bij voldoende draagvlak innovaties en initiatieven van Rotterdammers.

¹¹ Voor meer informatie over het Athletic Skills Model verwijzen we naar <https://www.athleticskillsmodel.nl/>

¹² Voor meer informatie over de interactieve gymzaal Beweeegbox verwijzen we naar <https://www.beweegbox.nl/>

Foto: © Rotterdam Sportsupport

Sport, daar hebbie nog veel meer aan

6

De impact van sport

6.1 Inleiding

De impact van sport en bewegen op onze maatschappij is groot. Sport is meer dan alleen een leuke vrijetijdsbesteding. Sociale contacten, gezonde leefstijl, motorische vaardigheden en omgangsregels worden allemaal 'automatisch' aan Rotterdammers aangereikt als zij sporten en bewegen.

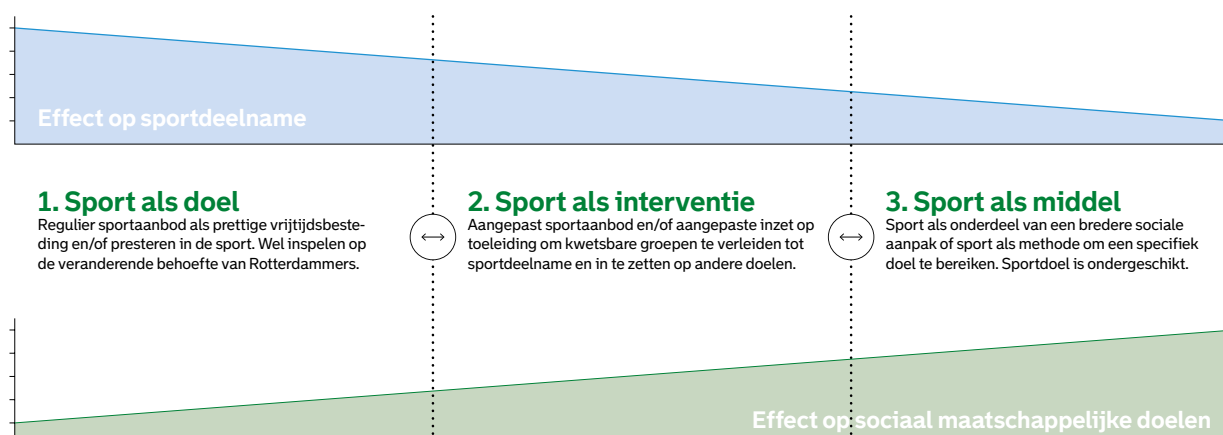
Wanneer sport- en beweegactiviteiten op een gestructureerde, respectvolle en veilige wijze worden georganiseerd, kunnen deze actief bijdragen aan het oplossen van uiteenlopende sociale problematiek. Sport en bewegen is dan ook op veel vlakken een bewezen effectief instrument¹³. Sport is dan niet alleen een doel op zich maar heeft ook een preventieve functie met maatschappelijke impact. In andere gevallen is het uitsluitend sporten als doel zelfs ondergeschikt en is sport vooral een middel om andere doelen te bereiken. In beide gevallen vertaalt de maatschappelijke impact zich in sociaaleconomische impact. Voorbeelden zijn besparing op zorgkosten, minder ziekteverzuim, minder schooluitval, hogere arbeidsproductiviteit.

Sport heeft niet alleen maatschappelijke en sociaaleconomische waarde, het biedt ook kansen op bedrijfs-economisch gebied. Sport is een markt. Het bedrijfsleven kan profiteren van en innoveren op die markt. Dit hoofdstuk beschrijft waar we kansen zien om de maatschappelijke en economische impact van sport te vergroten en hoe we dat in de stad willen stimuleren.

Sport als doel, sport als middel

Sport heeft altijd in bepaalde mate maatschappelijke impact. Een jongetje van zeven kan bij voetbal leren omgaan met regels, nieuwe vriendjes maken en zich zekerder voelen. Om de inzet van sport, als doel en als middel, en de daarbij passende verantwoordelijkheden voor de sport en de andere domeinen beter te kunnen duiden, hanteren we onderstaand model. De maatschappelijke impact van sport stijgt over het algemeen wanneer er meer doelen tegelijk met sport worden bereikt. Hoofdstuk 3 van deze sportnota gaat hoofdzakelijk in op de linkerkant van dit model: sport inzetten als doel (1). In dit hoofdstuk gaat het over sport inzetten als interventie ten bate van meerdere doelen (2) of zelfs hoofdzakelijk ten bate van andere doelen. Sport is dan vooral een middel (3).

Sport als middel

¹³ Voor een wetenschappelijke onderbouwing van de effecten van sport en bewegen verwijzen we naar <https://tools.kenniscentrumsportenbewegen.nl/monitoring-en-evaluatie/onderwerp/effecten-van-sporten-en-bewegen/>

6.2 De situatie in 2020

In 2020 staat Rotterdam landelijk bekend om de innovatieve wijze waarop we sport en bewegen benutten om diverse maatschappelijke doelen te behalen. Met uiteenlopende gedurfde projecten laat Rotterdam zien dat sport het verschil kan maken in het leven van mensen die moeilijker meekomen. Voorbeelden zijn re-integratie op de arbeidsmarkt, voorkomen van sociaal isolement, werken aan laaggeletterdheid of verbeteren van de kwaliteit van leven.

Landelijk wordt geschat dat elke euro inzet op sport 2,51 euro aan baten oplevert¹⁴. Met andere woorden: de maatschappelijke impact van sport en bewegen is ongeveer 2,5 keer zo groot als de kosten.

Vooral onder kwetsbare Rotterdammers blijft de sport- en beweegdeelname achter. Regulier sportaanbod sluit niet aan op de specifieke behoefte van de doelgroep, waardoor die onvoldoende wordt bereikt. Daarbij is de inzet op sport en bewegen alleen vaak ontoereikend. De kwetsbaarheid en problematiek waarmee deze mensen te kampen hebben, vraagt veelal om gezamenlijke inzet van partijen in het brede maatschappelijke domein.

Wij geloven in de maatschappelijke waarde van sport en zien veel goede initiatieven. De afgelopen jaren zien we

Voorbeelden

Maatschappelijke impact van sport

GoldenSports in Charlois

Korfbalvereniging Sperwers in Charlois zet via Golden Sports sport in om gezondheidsklachten te voorkomen. Dit is een erkende interventie waar 55-plussers elke week met buurtgenoten in beweging komen in de buitenlucht. GoldenSports richt zich op zowel kwetsbare senioren, die weinig bewegen en/of sociaal geïsoleerd zijn, als op minder kwetsbare senioren.

Preventiebudget in de VGZ Rotterdampolis

Het preventiebudget van de VGZ Rotterdampolis biedt mogelijkheden voor Rotterdammers om gebruik te maken van gezondheidsbevorderend aanbod in de stad. Beweegplus is als bewezen effectieve interventie in dit preventiebudget opgenomen.

Bewegen naar Werk

Rotterdam Sportsupport heeft, in opdracht van Werk & Inkomen, het project Bewegen naar Werk ontwikkeld en uitgevoerd. Met dit project werd werkzoekenden een opstap geboden om weer mee te doen in de maatschappij. Deelnemers sporten twee keer per week onder begeleiding van een professional. Daarnaast krijgen ze hulp van een lifecoach, die hen advies en ondersteuning biedt op het gebied van voeding, persoonlijke ontwikkeling, gedrag, zelfredzaamheid en omgang met stress.

De Gezonde Taaltafel

Rotterdam Atletiek is een Sportplusvereniging: een organisatorisch sterke sportvereniging met een veilig sportklimaat en grote maatschappelijke betrokkenheid. Vrouwen met een niet-westerse achtergrond uit Rotterdam-Noord kunnen bij Rotterdam Atletiek op een interactieve en laagdrempelige manier aan hun Nederlandse taal werken, waarna ze een uur sportles krijgen van Olympisch atlete Letitia Vriesde.

¹⁴ Kenniscentrum Sport & Bewegen ontwikkelde samen met Rebel en Mulier Instituut een instrument waarmee de opbrengst van sport en bewegen voor de maatschappij kan worden berekend. Voor meer informatie verwijzen we naar https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/kennisbank/publicaties/?de-social-return-on-investment-sroi-van-sport-en-bewegen&kb_id=24710

Foto: © Arnoud Verhey

niet alleen dat het aantal projecten, waar sport als instrument wordt ingezet, stijgt. In de volle breedte verbetert de samenwerking tussen de beleidsdomeinen en zetten we gezamenlijk in om de groep kwetsbare Rotterdammers letterlijk en figuurlijk in beweging te krijgen.

Voorbeelden

Economische impact van sport

Sportevenementen

Deels gesubsidieerd door de gemeente vinden grote topsportevenementen plaats in de stad, zoals WK's en EK's in diverse sporten. Dat trekt bezoekers van buiten de stad en zelfs van buiten Nederland. Deze bezoekers verblijven hier deels in hotels en geven geld uit in de horeca of in winkels. Ook zorgt zo'n evenement voor werkgelegenheid (De Boer, Sportraad 2018).

Sportmaterialen

Wanneer meer Rotterdammers gaan sporten betekent dat voor de detailhandel een toename in omzet. Een duidelijk voorbeeld daarvan in corona tijd is de enorme toename van mensen die willen fietsen zowel recreatief als meer sportief. De fietswinkels konden de voorraad niet aanslepen en hadden maanden een record verkoop. Fietstrainers om thuis tijdens de lockdown te trainen, al dan niet digitaal ondersteund door apps zoals Zwift, waren wereldwijd uitverkocht en kenden maanden leveringstijd bij de fabrikant.

Met de groeiende inzet van sport en bewegen om maatschappelijke impact te genereren, zien we ook dat het aanbod aan sportinitiatieven vanuit verschillende partijen en aanbieders groeit. Op het eerste gezicht lijkt dit een goede ontwikkeling. De hoeveelheid aan tijdelijke interventies, die vaak gratis aangeboden worden, heeft echter ook een keerzijde. Door de tijdelijkheid en het ontbreken van een eigen bijdrage draagt dit over het algemeen niet bij aan het verhogen van de structurele sportdeelname. Na afloop van de interventies ontbreekt vaak de stimulans om op eigen kosten verder te gaan met sporten. Gezien de positieve effecten van sport streven we daar juist naar. Soms concurreert of conflicteert het aanbod zelfs met dat van bestaande reguliere sportaanbieders. Sportinterventies organiseren binnen de bestaande sportinfrastructuur, zoals sportverenigingen of andere maatschappelijke sportaanbieders, zorgt ervoor, dankzij de kracht van de community, dat mensen duurzaam, voor langere tijd in beweging blijven. En het draagt bovendien bij aan een nog sterkere structurele sportinfrastructuur en structurele maatschappelijke impact.

Tot slot zien we grote kansen in de samenwerking met het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven heeft baat bij de inzet van de gemeente op sport. De sportende Rotterdammer besteedt een deel van zijn inkomen aan zijn sport en draagt zo bij aan een economische sector in Nederland. In 2015 besteedden Nederlandse huishoudens ongeveer € 9,1 miljard aan sportgoederen en -diensten. Dat is ongerekend ongeveer 1.200 euro per jaar, per huishouden. Voor innovaties, de promotie en de verkoop van hun producten heeft het bedrijfsleven de gemeente niet nodig. Waar wij wel een rol voor onszelf zien is in het

faciliteren van een platform waar we bedrijven, kennisinstellingen en (eind)gebruikers samenbrengen om tot vernieuwende toepassingen te komen die ons kunnen helpen taaie maatschappelijke opgaven te doorbreken. Succesvolle innovaties leiden tot een grotere markt voor het betrokken bedrijfsleven. Met het living lab esports in de vereniging van de toekomst, mogelijk gemaakt met steun vanuit het nationaal Sportakkoord, hebben we hiervoor een voorbeeld dat navolging verdient.

6.3 De belangrijkste uitdagingen tot 2026

In 2026 is de maatschappelijke en sociaaleconomische waarde van sport overal bekend in de stad. De inzet van sport en bewegen is een logisch instrument voor diverse partijen en domeinen buiten de sport. Maatschappelijke partijen en ook het bedrijfsleven zijn, vanwege de enorme waarde van sport en bewegen, intrinsiek gemotiveerd om het instrument te benutten en verder te ontwikkelen. Het is vanzelfsprekend dat interventies zoveel mogelijk worden ondergebracht en aangesloten op de bestaande sportinfrastructuur van sportverenigingen en andere reguliere sportaanbieders. Bovendien wordt vanuit het sportdomein altijd nauw samengewerkt met andere sectoren om kwetsbare Rotterdammers in beweging te brengen.

Om aanbieders en andere domeinen de sport als instrument goed en effectief te laten benutten, is het belangrijk dat de (bewezen) effecten en de mogelijkheden meer bekendheid krijgen. Denk aan het effect van sport op de vitaliteit van werknemers, waardoor de productiviteit omhoog en het ziekteverzuim omlaag kan.

Samenwerking tussen het welzijns-, gezondheids-, ouderen-, armoede-, veiligheids- en sportbeleid is wenselijk om Rotterdammers in beweging te krijgen én naast het sportdoel direct ook andere doelen te bereiken. Dat zijn vaak doelen ter preventie van zwaardere inzet, zorg en ondersteuning.

Vanuit de sport wordt ingezet op de 'sportkant'. Denk aan sterke sportaanbieders, passend aanbod en deels op toeleiding. Vanuit andere domeinen is verdere inzet en financiering nodig om de barrières die de veelal kwetsbare doelgroep ervaart, te overbruggen (zoals te weinig middelen of een behoefte aan extra begeleiding). Maar ook expertise en het netwerk om toeleiding via bijvoorbeeld intermediairs zoals huisartsen, fysiotherapeuten en ouderenzorginstellingen te bewerkstelligen.

De uitdaging voor de komende jaren is om de samenwerking en aanpak integraler en gericht met elkaar vorm te geven, bij voorkeur op wijkniveau, en beter in te bedden in de bestaande (sport)structuren. Waar dat laatste niet kan zoeken we gezamenlijk naar andere passende mogelijkheden.

In 2026 is een netwerk van bedrijven, kennisinstellingen, overheid en eindgebruikers ontstaan. Het netwerk beziet taaie maatschappelijke opgaven vanuit een oplossingsgericht standpunt en schuwt het experiment niet om tot doorbraken te komen. De betrokken partijen leveren ieder een bijdrage maar profiteren zelf bovendien van het netwerk, wat de beste basis is voor het goed functioneren ervan.

Foto: © Iris van den Broek

6.4 Doelen en inzet

Sport, daar hebbie nog veel meer aan

Sporten is vooral leuk om te doen maar heeft ook tal van voordelen voor andere beleidsterreinen. Dat willen we veel meer laten zien. Ook willen we in Rotterdam, vanuit de sport en andere domeinen samen, sport daadwerkelijk vaker gaan inzetten als interventie.

6.4.1 De impact van sport en bewegen uitdragen

Sport is een zinvol en werkend instrument om bij te dragen aan de aanpak van diverse andere doelen. Dat is deels bekend. Maar om meer impact te generen moeten we dit verder en beter uitdragen. We moeten de juiste kennis vergaren en uitdragen en daarmee uiteenlopende partijen in de stad verleiden om sport onderdeel te maken van hun interventies.

Doel

- In 2026 is de maatschappelijke impact van sport binnen het sociaal domein breed bekend en erkend en wordt sport volop benut.

Make it Happen

- We maken de maatschappelijke opbrengst en voordelen van de inzet van sport beter inzichtelijk en delen deze kennis actief.

- We zorgen dat binnen de sport kennis en expertise voor handen is over de randvoorwaarden om sport te integreren in een bredere aanpak.
- We stimuleren dat partijen, die sport willen inzetten om maatschappelijke impact te generen, dit altijd in afstemming en liefst in samenwerking met het sportdomein doen.
- Door goede monitoring, evaluatie en effectstudies wordt de waarde van projecten met sport als middel aangetoond.
- In de samenwerking met andere domeinen gebruiken we Motorische geletterdheid en het Factorenmodel (zie bijlage 7) om vanuit een gezamenlijk perspectief en met dezelfde taal naar vraagstukken te kijken en daarvoor sport en bewegen in te zetten.
- We onderzoeken of we een living lab tot stand kunnen brengen, dat een gezamenlijk en nader te formuleren taai maatschappelijk vraagstuk wil oplossen via de inzet van sport.

6.4.2 Integrale inzet om meer Rotterdammers in beweging te brengen

We willen de maatschappelijke impact van sport en bewegen niet alleen uitdragen maar ook daadwerkelijk vergroten. Een deel van de Rotterdammers bereiken we nu niet of onvoldoende vanwege hun grote kwetsbaarheid en afstand tot sport en bewegen. Sport en bewegen, kan mensen helpen zich te versterken en een preventieve functie hebben. Vanuit de sport dragen we de waarden

van sport en bewegen uit en zorgen we dat de sportinfrastructuur klaar is om diverse groepen met veel afstand tot bewegen deel te laten nemen. We stellen samen met andere domeinen vooraf doelen, zodat we weten waar we naartoe werken en welke expertise en inzet nodig zijn.

Doel

- In 2026 werken sport en andere domeinen altijd samen, ieder vanuit eigen doelstellingen, om mensen met een grote afstand tot sport en bewegen naar structureel sport- en beweegaanbod toe te leiden.

Make it Happen

- We onderzoeken nauwkeuriger, bij voorkeur wijkgericht, welke groepen veel afstand tot bewegen hebben en in welke domeinen de belangrijkste belemmeringen én kansen voor bewegen liggen.
- We ontwikkelen samen met andere domeinen passend aanbod en een goede aanpak, veelal op wijkniveau, voor toeleiding van de betreffende doelgroep. Daarbij spelen we in op hun belemmeringen en kansen. Stimuleren van meer dagelijkse beweging en stimuleren van wandelen en fietsen zien we nadrukkelijk als één van die kansen.
- Vanuit het sportdomein focussen we op het ondersteunen van sportaanbieders om dusdanig vitaal te zijn dat ze passend aanbod voor deze groep Rotterdammers met veel afstand tot bewegen kunnen bieden.
- Voor het daadwerkelijk onderbrengen van het passend sportaanbod gebruiken we zo veel mogelijk de bestaande sportinfrastructuur van sportverenigingen, andere sportaanbieders, de sportcomplexen en andere faciliteiten in de wijken.
- Voor de toeleiding van de doelgroepen zetten we de expertise, ervaring en infrastructuur van andere domeinen in.
- We sluiten aan bij de ontwikkeling van de wijkpreventieketen zoals beschreven in Gezond010: het akkoord. Sport en bewegen (en daarmee de sportaanbieders) worden gezien als een belangrijk onderdeel in een sterke (preventieve) wijkinfrastructuur.
- We maken de verbinding met welzijn door vooraf gezamenlijk doelen te stellen, samen te werken in de wijk en waar mogelijk gebruik te maken van de aanwezige sportinfrastructuur. Vanuit de welzinsactiviteit wordt contact gelegd met de Rotterdammer, wordt eventuele problematiek gesignaleerd en wordt waar aanwezig toegeleid naar structureel sportaanbod. Of wordt er passend aanbod ontwikkeld in samenwerking met Sport.

6.4.3 (Bedrijfs)economische impact en innovatie door sport

De inzet die vanuit het sportdomein wordt gepleegd, komt ook het bedrijfsleven ten goede en daarmee de Rotterdamse economie en haar inwoners. Wanneer er sprake is van een bloeiend sportklimaat, ontstaat een afzetmarkt voor het bedrijfsleven en hun diensten en producten.

Ook kan sport voor het bedrijfsleven een kweekvijver zijn om innovaties te ontwikkelen, te testen en te implementeren. Dit versterkt de sport maar ook het bedrijfsleven, dat de innovaties ook op andere domeinen kan toepassen. We onderzoeken of en hoe we sportinnovaties kunnen stimuleren en faciliteren. Hiermee maken we de stad nog aantrekkelijker voor het bedrijfsleven en kunnen we de economische impact van sport vergroten.

Doel

- In 2026 zijn samenwerkingen tussen bedrijfsleven, onderwijs en het sportdomein ontstaan, die de economische impact van sport vergroten

Make it Happen

- We onderzoeken welke kansen er liggen om de economische impact van sport te vergroten en hoe samenwerkingen met opleidingen (MBO/HBO) en het bedrijfsleven vorm kunnen krijgen.
- We onderzoeken of en op welke manier innovatie daarbij een plek kan krijgen en of een innovatiehub of living lab wenselijk en haalbaar is.

7 Onderzoek

Met het sportbeleid formuleren we ambitieuze doelen en acties om die doelen te behalen. Belangrijk is te meten in hoeverre we onze doelen behalen en hoe succesvol onze acties daarbij zijn. In dit hoofdstuk beschrijven we de instrumenten die we beschikbaar hebben om de voortgang te meten, de manier waarop we het effect van onze acties in beeld brengen en hoe we ambiëren daarin met anderen samen te werken om bij te dragen aan het inzicht in de mechanismen achter sportdeelname en de impact daarvan. Met het doel onze inzet te verbeteren aan de hand van die inzichten, en zo steeds effectiever sportbeleid te kunnen voeren.

7.1 De belangrijkste instrumenten om onze voortgang te meten

Het is relevant om inzicht te hebben in de ontwikkeling van de sportdeelname en het beweeggedrag van Rotterdammers, en de impact van sport te monitoren. We volgen die ontwikkelingen met diverse monitors.

Sportdeelname en beweeggedrag

Voor het meten van de sportdeelname¹⁵, het aandeel wekelijkse sporters¹⁶ en de mate waarin Rotterdammers voldoen aan de Beweegrichtlijnen¹⁷ maken we gebruik van een drietal meetinstrumenten: de Gezondheidsmonitor van de GGD, de Sportdeelname Index van NOC*NSF en het Rotterdamse Wijkprofiel. In bijlage 6 worden deze monitors nader toegelicht. Elke monitor heeft een andere methodiek met bijbehorende sterke punten. De methodische verschillen leiden ertoe dat de resultaten onderling niet goed vergelijkbaar zijn. De monitors gebruiken we daarom voor verschillende doeleinden, waarbij vooral trends en geografische verschillen van belang zijn. De Gezondheidsmonitor en de Sportdeelname Index zijn de basis voor de cijfers die genoemd worden in deze sportnota. Deze instrumenten zijn geschikt om zowel vergelijkingen te maken met landelijke cijfers als met andere G5-steden. Het wijkprofiel zetten we in voor de uitwerking van het beleid op

gebieds- en wijkniveau, en is niet geschikt voor landelijke vergelijkingen.

Maatschappelijke opbrengsten sport

Het Kenniscentrum Sport & Bewegen heeft een rekenmodel laten ontwikkelen waarmee de maatschappelijke opbrengst van sport en bewegen berekend kan worden. Hiermee worden kosten en baten van sport voor Nederland en voor individuele gemeenten berekend, op basis van kengetallen over de algemene Nederlandse bevolking. Op grond van het model van 2017 is de opbrengst van elke euro in de sport geïnvesteerde euro in Nederland, 2,5 euro is¹⁸. Ook is berekend wat de maatschappelijke opbrengst is als iemand, die dat eerst niet deed, aan de beweegnorm gaat voldoen. Dit kan voor Nederland oplopen tot € 100.000 per persoon die aan de beweegnorm gaat voldoen, over de rest van zijn of haar leven¹⁹.

Het model vraagt een verdere verdieping. Door het model te updaten en toe te spitsen op de lokale Rotterdamse situatie, ontstaat een rekenmodel waarmee we kunnen inschatten wat de sociaaleconomische waarde van sport en bewegen is voor Rotterdam. Ook kunnen we deze waarde laten doorrekenen voor specifieke (kwetsbare) groepen in Rotterdam.

7.2 Doelen van de sportnota monitoren, acties meten en bijstellen

Om te bepalen in welke mate we onze doelen behalen, gebruiken we naast de genoemde monitors diverse andere indicatoren. Deze verschillen per gesteld doel. Daarnaast is het in diverse gevallen zinvol de effecten van afzonderlijke interventies (de 'make-it-happens') te evalueren.

Behoeftedonderzoek onder doelgroepen met bewegingsarmoede en lage sportparticipatie is belangrijk om aangrijpingspunten te vinden om sporten en bewegen te stimuleren. Ook doen we onderzoek naar doelgroepen

15 Onder sportdeelname wordt hier verstaan: minstens twaalf keer sporten in de afgelopen twaalf maanden, zoals vastgelegd in de landelijke Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO)

16 Het aantal mensen dat (minimaal) wekelijks sport, relevant wanneer sport wordt beschouwd als onderdeel van een gezonde leefstijl

17 De hoeveelheid lichaamsbeweging die nodig is voor een goede gezondheid is vastgelegd in de landelijke Beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad. Ze vervangen de 'Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)', 'Fitnorm' en 'Combinorm'. De landelijke beweegrichtlijnen worden toegelicht in bijlage 6

18 Rebel en Mulier Instituut, 2019. De Social Return on Investment (SROI) van sport en bewegen

19 Kenniscentrum Sport en Bewegen, 2018. Wat levert sport en bewegen op?: factsheet.

en beoefenaars van nieuwe en ongeorganiseerde sporten, zoals bijvoorbeeld naar urban sporters. Door kennis te ontwikkelen over onze acties en het effect daarvan op onze doelgroepen, maken we het onszelf mogelijk interventies bij te sturen om steeds effectiever te worden in het stimuleren en ondersteunen van sportdeelname door iedere Rotterdammer.

Evaluatie van innovatie

Innovatie is een belangrijk onderdeel van deze sportnota. Bij het testen van vernieuwende concepten doen we zo veel mogelijk begeleidend onderzoek naar de werkwijze, ervaringen, resultaten en de mogelijkheden tot bredere implementatie. Want waar wordt geïnnoveerd, worden nieuwe dingen geprobeerd. Er moet ruimte zijn om risico's te nemen en daarvan te leren. Die ruimte willen we nemen: dat is een belangrijk onderdeel van de Rotterdamse identiteit.

We meten bijvoorbeeld de acties én evalueren het functioneren van ons living lab esports in de vereniging van de toekomst, onderdeel van het Actieprogramma Verenigingen. In 2019 ontstond dit living lab met subsidie van het Rijk vanuit het Nationaal Sportakkoord. We zijn van plan om dit living lab, ook na het afronden van de door het Rijk gesubsidieerde werkzaamheden rond esports, te laten voortbestaan als motor en experimenteerruimte voor nieuwe initiatieven. We besluiten daarover te zijner tijd op basis van feiten en resultaten.

Gebruik van (big)data

Veel data uit diverse bronnen is beschikbaar en kan ingezet worden om zowel sport- en beweeggedrag te monitoren, als om sport en bewegen te stimuleren. Veel data wordt verzameld door onze lokale sportpartners. Maar er zijn ook enorme hoeveelheden ongestructureerde data beschikbaar die, indien goed ontsloten, leiden tot meer inzicht in sport- en beweeggedrag en die het

mogelijk maken om trends te volgen of te voorspellen. We onderzoeken welke mogelijkheden hier liggen en hoe die te benutten om meer Rotterdammers tot dagelijks sporten te verleiden. Per wijk, per sport, per doelgroep.

Samenwerking en kennisdeling

Om al dit onderzoek uit te voeren werken we samen met uitvoeringsorganisaties, universiteiten en hogescholen, zowel in Rotterdam als daarbuiten. Dit doen we in de vorm van het uitbesteden van opdrachten, samenwerking in onderzoeksprojecten en door het verlenen van stageopdrachten aan studenten. Met name in de living labs streven we ernaar om zoveel mogelijk studenten te betrekken.

We verkennen de mogelijkheden om onderzoek en monitoring als vast onderdeel op te nemen in de subsidies die we verlenen, zodat ook organisaties die van ons subsidie ontvangen, kennis ontwikkelen over effectiviteit en efficiëntie van door hen uitgevoerde acties. Het aanleveren van resultaten van een dergelijk onderzoek of monitor kunnen bijvoorbeeld als voorwaarde bij de vaststelling worden opgenomen.

Ten slotte delen we de zo ontwikkelde kennis met partners binnen de stad en de rest van Nederland ter versterking van het sportbeleid en de effectiviteit daarvan. We verkennen de mogelijkheden om onderzoek en monitoring als vast onderdeel op te nemen in de subsidies die we verlenen, zodat ook organisaties die van ons subsidie ontvangen, kennis ontwikkelen over effectiviteit en efficiëntie van door hen uitgevoerde acties. Het aanleveren van resultaten van een dergelijk onderzoek of monitor kunnen bijvoorbeeld als voorwaarde bij de vaststelling worden opgenomen.

8 Communicatie

Samen brengen we Rotterdam in beweging! In beweging door zelf te sporten, door meer maatschappelijke impact met sport te genereren en door het bezoeken en beleven van topsportevenementen te stimuleren. Dit doen we in nauwe samenwerking met vele Rotterdamse (sport) organisaties. Met gerichte communicatie betrekken we andere organisaties bij de ambities die wij voor Rotterdam hebben. Door samenwerking vergroten we het bereik en de impact van de sport in Rotterdam. We denken en werken sector overstijgend om ook Rotterdammers die minder met sport hebben te bereiken. We richten onze communicatie op drie niveaus: lokaal, landelijk en internationaal.

We zetten communicatie richting de Rotterdammers in met twee doelen. Ten eerste het enthousiasmeren van Rotterdammers voor sport. Dat doen we op verschillende manieren en afhankelijk van de levensfase waarin de Rotterdammers zich bevinden en hun specifieke wensen en behoeften. Hierbij maken we onder andere gebruik van rolmodellen, inspirerende topsport en uiteraard de diverse digitale communicatiemiddelen. We haken ook nadrukkelijk in op het grote belang van sport en bewegen voor de gezondheid waarop door de huidige corona-crisis extra nadruk ligt. We gebruiken social marketing om de wensen en behoeften te achterhalen en de juiste toon en communicatieaanpak te vinden. Deze inzet komt met name terug in hoofdstuk 3 van de sportnota. Naast enthousiasmeren voor sport zetten we communicatie richting de Rotterdammers ook in om bij te dragen aan trots op hun stad, sport, sportaanbieders en sporters. Ook willen we professionals in andere sectoren (bijvoorbeeld welzijn, onderwijs, zorg) enthousiasmeren om hun

cliënten naar sport toe te leiden. Dit doen we door samenwerkingen aan te gaan binnen deze domeinen en onze expertise in te zetten als ambassadeur van sport.

Op projectniveau kiezen we een gerichte, lokale aanpak en benutten we de bekendheid en het bereik van onder andere Sportbedrijf Rotterdam, Rotterdam Topsport en Rotterdam Sportsupport. Ook laten we per project zien welke bijdrage Rotterdam als toonaangevende Sportstad levert aan bijvoorbeeld het preventieakkoord, landelijk sportakkoord en de duurzame ontwikkelingsdoelen.

We richten onze communicatie niet alleen op Rotterdammers, maar ook op Rotterdamse en landelijke (sport) organisaties. We onderhouden het (sport)netwerk ten gunste van de Rotterdamse sport. Met een aanpak gebaseerd op kennisdeling, netwerkvorming, samenwerking, communicatie en evenementen brengen we partijen samen die een bijdrage kunnen leveren aan een toekomstbestendige Rotterdamse en landelijke sportsector.

We profileren Rotterdam landelijk en internationaal stevig op thema's die passen bij het DNA van de stad: internationaal, werelds en grensverleggend. Denk hierbij aan thema's als urban sports, esports, de wereldse sportevenementen en het TeamNL centrum Metropool. Maar ook de inzet van sport binnen andere sectoren om diverse maatschappelijke doelen te behalen, is innovatief en grensverleggend te noemen. De profilering op deze thema's versterkt het imago van Rotterdam als vooraanstaande evenementen-, pilot- en proeftuinstad. Voor de herkenbaarheid blijft de sport werken met de citymarketingstrategie van Rotterdam. Make It Happen.

9

Financiering en uitvoering

Met deze sportnota formuleren we een koerswijziging en een aantal forse ambities. In dit hoofdstuk lichten we toe hoe we deze ambities financieren en hoe we hieraan uitvoering geven.

9.1 Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is opgedeeld in twee zogenoemde taakvelden: sportaccommodaties enerzijds, en sportbeleid en activering anderzijds.

Onder het taakveld sportaccommodaties wordt verstaan:

- Kwalitatief hoogwaardige, duurzame, goed toegankelijke en voldoende voorzieningen (goed onderhouden, voldoen aan eisen van de tijd, capaciteit op orde)
- Opstellen in eigendom van verenigingen van voldoende kwalitatief niveau
- Toegankelijke voorzieningen voor mensen met een beperking

- Intensiever gebruik van voorzieningen
- Verduurzaming van gemeentelijke voorzieningen en stimuleren van partners/verenigingen om dat ook te doen bij hun voorzieningen

Onder het taakveld sportbeleid en activering wordt verstaan:

- Sportprogrammering om meer Rotterdammers structureel een leven lang te laten bewegen of sporten met extra aandacht voor een aantal specifieke doelgroepen: kinderen in achterstandssituaties, ouderen en mensen met een beperking
- Benutten kracht van sportevenementen en topsport
- Vitale verenigingen en overige sportaanbieders en sportief ondernemerschap
- Gezond opgroeien in je eigen buurt

In onderstaand overzicht zijn de structurele budgetten van de gemeentebegroting opgenomen tot en met 2026²⁰.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Taakveld Sportaccommodaties	53.438	52.982	54.058	54.982	54.982	54.982
Taakveld Sportbeleid en activering	8.359	8.069	7.465	7.465	7.666	7.666
Totaal begroting Sport	61.797	61.050	61.523	62.447	62.648	62.648

²⁰ Uitgangspunt is de begrotingsstand oktober 2020. Dit is inclusief ombuigingen bij de Voorjaarsnota 2020. Het budget voor de jaren 2025 en 2026 is onder voorbehoud van vaststelling door de gemeenteraad. De Brede Regeling Combinatiefunctionarissen Rotterdam is verwerkt onder voorbehoud van voortzetting van de rijksbijdrage vanaf 2023. De OZB van veldsportverenigingen is in dit overzicht verwerkt onder het taakveld Sportaccommodaties.

9.2 Subsidies

Ons belangrijkste sturingsinstrument voor het behalen van beleidsdoelen is dat van subsidie- en opdracht-verstrekking. Dit gebeurt alleen op een wijze die effectief, efficiënt en transparant is wanneer dit sturingsinstrument goed aansluit bij ontwikkelingen en behoeften in de sportsector (van instellingen, verenigingen en initiatiefnemers) en de maatschappij.

We hebben ons de vraag gesteld in hoeverre dat nu het geval is. We constateren dat de systematiek van het huidige subsidiehuis voor de sportsector goed werkt als we de uitputting van de middelen binnen de regelingen als doel nemen. Maar een inhoudelijke en proces-evaluatie kan beter inzichtelijk maken of de opzet van de financieringsmogelijkheden kan worden verbeterd.

De huidige financieringsmogelijkheden van de gemeente Rotterdam voor sport zijn te onderscheiden in incidentele en jaarsubsidies. Met incidentele subsidies worden gericht eenmalig sportactiviteiten en projecten gefinancierd. Jaarsubsidies komen ten goede aan geselecteerde instellingen die van structurele waarde zijn voor de sportinfrastructuur.

Naast subsidies zijn er mogelijk andere financierings-systemen die vanuit de gemeente Rotterdam een impuls aan de Rotterdamse sportsector kunnen geven. Zoals een eerste inleg vanuit de gemeente als stimulans bij *crowdfunding* of het aanjagen van innovatie met een prijsvraag, zoals via CityLab010 of in samenwerking met het Sportbedrijf Rotterdam en landelijke partners. In 2021 inventariseren we of, en zo ja welke verandering van het subsidiehuis en overige financieringsstromen kunnen helpen om het sportbeleid meer efficiënt en effectief te laten uitvoeren

9.3 Partners in de uitvoering

Uit de voorgaande hoofdstukken blijkt dat het spelersveld in de sport groot is. Met onze ambitie nog meer integraal samen te werken aan het behalen van diverse doelen, zal het speelveld zich nog verder uitbreiden. Een basisplaats hebben diverse grote en kleinere Rotterdamse uitvoeringsorganisaties. Zij zijn onmisbare partners in de sport. Zonder anderen tekort te willen doen, schetsen we hieronder de kerntaken van de drie uitvoeringspartners die in de hele stad een rol hebben in de uitvoering van het sportbeleid: de stichtingen Rotterdam Topsport en Rotterdam Sportsupport, en Sportbedrijf Rotterdam.

Stichting Rotterdam Topsport

Rotterdam Topsport spant zich, door publiek-private samenwerking, in voor een sterk topsportklimaat en -imago van Rotterdam door onder andere topsportevenementen voor de stad te acquireren en te begeleiden

en door topsportverenigingen, talenten en topsporters in de stad te ondersteunen bij hun topsportambities en bij te dragen aan (de ontwikkeling van) TeamNL centrum Metropool.

Stichting Rotterdam Sportsupport

Rotterdam Sportsupport spant zich in voor vitale, veilige en toekomstbestendige sportverenigingen. En spant zich in om het structureel sporten en bewegen bij een sportvereniging voor meer Rotterdammers toegankelijk te maken en het aanbod van de sportvereniging als middel in te zetten.

Sportbedrijf Rotterdam

Sportbedrijf Rotterdam faciliteert en stimuleert sport en beweging met toegankelijke, schone en veilige sportvoorzieningen en voorziet in sportprogrammering om mensen in beweging te krijgen en te houden.

9.4 Organisatie van de uitvoering

Na vaststelling van het nieuwe sportbeleid is het zaak tot verdere uitwerking en uitvoering te komen. Hiervoor formuleren we geen overkoepelend uitvoeringsprogramma. Uitwerking vindt plaats door de onderdelen in programma's uit te werken, te laten landen in reguliere jaarplannen, subsidieregelingen en opdrachten aan onze uitvoeringpartners zoals Stichting Rotterdam Sportsupport, Stichting Rotterdam Topsport, Sportbedrijf Rotterdam, Optisport en Sportfondsen, en deels door aanvullende of nieuwe opdrachten of programma's te formuleren. Daar waar doelen en ambities verschuiven, verwerken we dit eveneens in de eerdergenoemde subsidieregelingen, jaaropdrachten en -subsidies. Waar verschuiving niet voldoende is en bij de uitwerking van nieuwe actieprogramma's blijkt dat extra budget nodig is, zoeken we dat in eerste instantie in het aanboren van externe financiering en samenwerkingen met andere domeinen waar gemeenschappelijke doelen bestaan. Met externe financiering doelen we op budgetten vanuit het Rijk, Europa, innovatiebudgetten, calls van organisaties zoals ZonMW et cetera.

Indien alleen tot een sluitende *businesscase* gekomen kan worden via verruiming van het budget uit de gemeentebegroting, volgen we hiervoor de reguliere route van de gemeentelijke begrotingscyclus. Deze aanpak biedt een nieuwe coalitie de ruimte om tot accentverschuivingen te komen binnen het nu geformuleerde sportbeleid voor de komende zes jaar.

Het is belangrijk te melden dat we een dergelijk proces in ieder geval voorzien voor dekking van de wereldse sportevenementen en het omgevingsprogramma Beweegvriendelijke stad.

Foto: © Rotterdam Sportsupport

9.5 Samenwerking

Er is sprake van een uitgebreid netwerk van organisaties die zich inzetten voor sport en bewegen. Deze organisaties bevinden zich op internationaal, nationaal of lokaal niveau. Om integraal te kunnen samenwerken is het belangrijk om voldoende oog te houden voor al deze partijen. We hebben elkaar immers nodig om aan onze (gemeenschappelijke) doelen te werken. Het is niet realistisch om een complete opsomming te geven van het totale netwerk op alle niveaus, maar voor de beeldvorming geven we een kort overzicht.

Internationale partners

Voor het behalen van onze doelen op internationaal niveau zijn belangrijke samenwerkingspartners en experts het Internationaal Olympisch Comité, internationale sportfederaties en de Wereldgezondheidsorganisatie.

Nationale partners

Partners zoals de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven, het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Vereniging Sport en Gemeenten, diverse nationale sportbonden, NOC*NSF, het Kenniscentrum Sport & Bewegen en het Mulier Instituut: allemaal hebben ze ambities, kennis en invloed in en op de sportsector. Zonder samenwerking met deze partners, de inspiratie vanuit hun projecten en kennis over ontwikkelpunten en effect van de inzet, zijn de stappen die we kunnen zetten beperkt.

Lokale partners

Onze lokale partners zijn uiteraard de in paragraaf 9.1 genoemde uitvoeringspartners, waarmee we via subsidies en opdrachten min of meer directe invloed hebben

op het behalen van onze doelen. Er zijn echter veel meer organisaties die een subsidie of opdracht van de gemeente hebben om een deel van het sportbeleid uit te voeren, zoals MEE Rotterdam, de drie betaald voetbalorganisaties Excelsior, Sparta en Feyenoord en de zwembadexploitanten Optisport en Sportfondsen. Andere belangrijke lokale partners zijn uiteraard alle private Rotterdamse sportorganisaties zoals sportverenigingen, sportclubs en sportstichtingen: topsport en breedtesport, sportplus en schoolsport, commercieel en vrijwillig, traditioneel en urban of esports. Maar ook de onderwijsinstellingen waarmee we een goede samenwerkingsrelatie hebben, zoals het Albeda College, Hogeschool Rotterdam et cetera. Zonder al deze mensen en hun organisaties, die zich in welke vorm dan ook inzetten om Rotterdammers te bereiken en te stimuleren meer te sporten en bewegen, slaagt ons sportbeleid niet.

Interne partners

De reikwijdte van sport en de brede impact van sport leidt ertoe dat samenwerking binnen de gemeente Rotterdam met veel afdelingen randvoorwaarde is voor succes. Voor de hand liggend zijn de clusters Stadsontwikkeling, Stadsbeheer en Werk & Inkomen, de afdeling Publieke Gezondheid, Welzijn & Zorg, en de directies Cultuur en Onderwijs.

Nieuwe partners

Deze opsomming is verre van compleet. Het speelveld is voortdurend in beweging en er ontstaan steeds nieuwe verbindingen en nieuwe organisaties. Sterker, ons beleid de komende zes jaar is er zelfs op gericht deze nieuwe verbindingen te leggen. Daarom staan wij open voor nieuwe samenwerkingen en nodigen nieuwe partners uit contact te leggen.

10 Bijlagen

Inhoud

Bijlage 1	Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen	61
Bijlage 2	Sportcirkel	62
Bijlage 3	Relevante ontwikkelingen	63
Bijlage 4	Relevante programma's	65
Bijlage 5	Relatie Sportnota 2021+ en relevante programma's	68
Bijlage 6	Monitors en definities van sportdeelname en beweegrichtlijnen	69
Bijlage 7	Factoren model	70

Bijlage 1: Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen

In 2015 stelden de Verenigde Naties zeventien doelen op die gaan over duurzaamheid. Nederland heeft zich ook aan deze doelen gecommitteerd en als gemeente zullen we hieraan ook een bijdrage leveren. Hieronder volgt een opsomming van de zeventiendoele en hoe wij voorzien dat sport daaraan kan bijdragen:

1. Geen armoede - *Jeugdfonds sport en cultuur. Pilot Volwassenensportfonds.*
2. Geen honger -
3. Goede gezondheid en welzijn - *Stimuleren en faciliteren van sport en bewegen om bij te dragen aan gezondheid. Versterken van aansluiting tussen gezondheidsdomein en sport een bewegen. Lekker Fit! aanpak (overgewicht, gezonde voeding, voldoende bewegen). Gezonde kantine.*
4. Kwaliteitsonderwijs - *Goed bewegingsonderwijs door een vakleerkracht. En pedagogisch voldoende onderlegde sporttrainers/coaches die de lessen vanuit Motorische geletterdheid benutten, toegankelijkheid van sportfaciliteiten.*
5. Gender gelijkheid - *Aanpak veilig sport klimaat en inzet sportpedagogen. Aandacht voor inclusief sporten en toegankelijke sporten ongeacht geslacht, geaardheid, etniciteit en gezondheid.*
6. Schoon water en sanitair – *Waterpunten op plekken die veel gebruikt worden om te sporten.*
7. Betaalbare en duurzame energie - *Investeren in zonnecellen, ledverlichting, energiebesparing op sportcomplexen.*
8. Eerlijk werk en economische groei – *Sportsector biedt werkgelegenheid maar kan ook ingezet worden om drempel naar werk te verlagen middels werkgelegenheidstrajecten.*
9. Industrie, innovatie en infrastructuur -
10. Ongelijkheid binnen en tussen landen verminderen
11. Duurzame steden en gemeenschappen - *Investeren in gebruik openbare ruimte voor sport & bewegen (met effect op leefbaarheid van de stad), vitale verenigingen, multifunctionele verenigingen, voldoende sportvoorzieningen dichtbij huis, Global Active City.*
12. Verantwoorde consumptie en productie - *Gezonde sportkantines, covenant marketing sportevenementen, einde aan single use plastics, hergebruik van en inzet op circulaire kunstgrasvelden, uitfasering van rubbergranulaat op kunstgrasvelden.*
13. Klimaatactie - *Verduurzaming sportvoorzieningen, stimuleren fiets/wandelen naar de vereniging.*
14. Leven in het water -
15. Leven op het land - *Maatregelen om verspreiding van infill van de velden naar de omgeving of elders te voorkomen/verminderen.*
16. Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten -
17. Partnerschap om doelstellingen te bereiken - *Global Active City, living lab.*

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

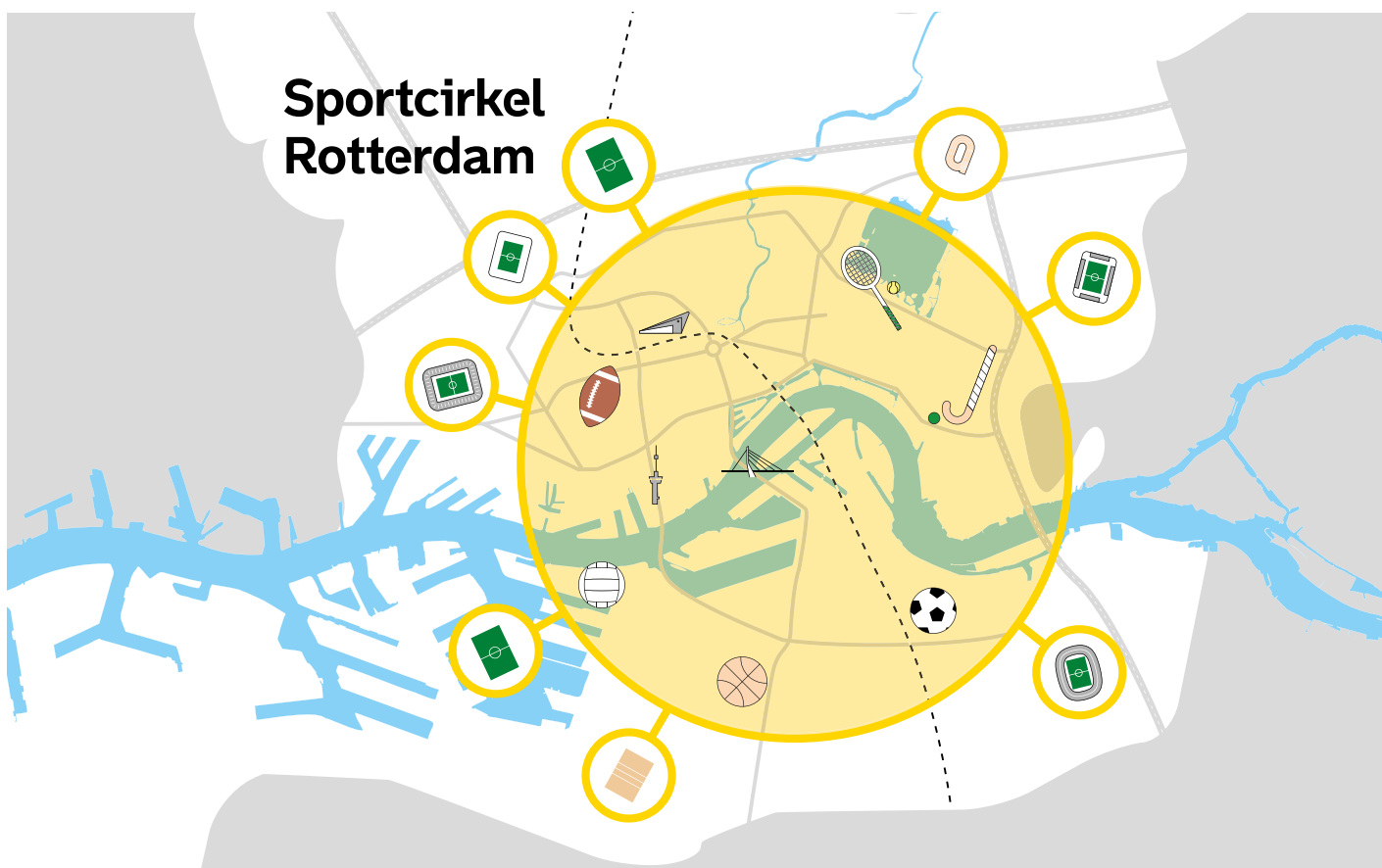
Bijlage 2: De Sportcirkel

Het begrip 'sportcirkel' helpt ons om het sportbeleid en het ruimtelijke beleid met elkaar te verbinden. De ruimte in de stad wordt steeds schaarser en we vinden het belangrijk dat elke Rotterdammer in de buurt van zijn huis kan sporten. Immers, voldoende ruimte om te bewegen en te sporten is belangrijk voor een aantrekkelijke leefomgeving en een vitale bevolking. Omdat geen enkele vierkante meter straks van één gebruiker is, moet sport haar plek in die schaarse ruimte blijven behouden en opeisen. Om dat beter te duiden introduceren we het begrip 'sportcirkel'. We bedoelen hiermee de buitensportcomplexen die van oudsher min of meer in een cirkel gesitueerd zijn rondom de oude- en naoorlogse stadswijken, en dus bijzonder centraal in de stad. Deze sportcomplexen hebben een belangrijke functie qua ruimte, ontmoetingsmogelijkheden, diversiteit in bebouwing en groen, en zijn van bijzondere waarde voor de stad. Dit willen we behouden en het begrip van de sportcirkel helpt ons daarbij. Daarnaast helpt de sportcirkel om slimme combinaties te vinden tussen wonen, werken en leven en daarbinnen ook sport te stimuleren. Multifunctioneel en intensief gebruik is een belangrijk uitgangspunt voor de wijze waarop we met de sportcomplexen omgaan.

Rotterdam verplaatst geen 'sportterreinen naar de rand van de stad', maar wil deze bestaande sportcirkel behouden en versterken. Dit betekent overigens niet dat in de toekomstige ontwikkelingen de huidige sportterreinen altijd op dezelfde locatie liggen. Bij gebiedsontwikkelingen kunnen de sportcomplexen van de sportcirkel eventueel worden verplaatst, maar blijven wel in de nabijheid van de huidige locatie gesitueerd. Hierbij zal altijd aandacht zijn voor de behoeften vanuit de gebruikers.

Als basis voor de sportcirkel dienen de sportcomplexen aan de Noorderbocht, Lange pad/ Boszoom, Woudenstein/ Toepad, Stadionpark/ Smeetslandseweg, De Enk/ Spinozaweg, Zuiderpark, Vreelust, Roel Langerakpark/ Essenburgsingel/ Kanaalweg/ Nenijs.

De sportcirkel is een gedachtengoed. Met deze sportnota dragen we dat gedachtengoed uit. De uitwerking van dit gedachtengoed zal hoofdzakelijk plaatsvinden in de trajecten rond de omgevingsvisie en gebiedsontwikkelingen. Hierin wordt de sportcirkel ook gevisualiseerd met kaartbeeld.

Bijlage 3: Relevante ontwikkelingen

Samenwerking G5, VSG en NOC*NSF

Het sportbeleid voor de Rotterdammer geven we uiteraard allereerst vorm met partners binnen de stad. Op een aantal onderwerpen is echter samenwerking op meer landelijk niveau nodig, en is het goed van anderen te leren. Daarom werken we met verschillende partners samen en delen we onderling kennis. Zo helpen we elkaar in Nederland verder en werken we samen aan de beste randvoorwaarden voor de sport in Rotterdam.

Regierol

Bij het schrijven van de Sportnota 2017+ sorteerden we voor op een grotere regierol voor de gemeente. Op dat moment werd het ontstaan van het Sportbedrijf Rotterdam per 1 januari 2018 voorbereid. Nog nadrukkelijker voert de gemeente nu regie op de uitvoering van het sportbeleid door de samenwerkingspartners, onder meer via het Actieprogramma Verenigingen, het Integraal Huisvestingsplan Sport en het werken volgens referentiewaarden voor sportaccommodaties. Vanuit deze regierol formuleert de gemeente, met input van haar samenwerkingspartners, het beleid en legt vast waar de focus voor de komende jaren ligt. Kernopgave van het sportbeleid is het faciliteren, inspireren en stimuleren van Rotterdammers tot een leven lang sporten en bewegen, met plezier en door iedereen op zijn of naar eigen niveau.

Kennistransitie

Anders leren, anders denken, anders werken; hoe ziet dat eruit en welke gevolgen heeft het voor de sport? Intelligente robots zijn steeds verder in staat het werk van mensen over te nemen en voorspeld wordt dat op lange termijn minder 'menskracht' nodig is om tot dezelfde productiviteit te komen. Ontwikkelingen en technologische innovaties volgen elkaar steeds sneller op; wat vandaag nieuw is, is overmorgen achterhaald. Mensen hebben in hun werk andere (ons nu nog deels onbekende) vaardigheden nodig die in het onderwijs niet tot nauwelijks aan te leren zijn. Tegelijk krijgen mensen meer vrije tijd, waarvoor zij een besteding zullen zoeken.

Een deel zal vaker gaan sporten of vrijwilligerswerk gaan doen, onder meer bij sportverenigingen of evenementen. Met hun inzet ontwikkelen zij bepaalde vaardigheden, zoals het besturen van een organisatie, het voeren van een administratie, het leiding geven aan een team of het runnen van de kantine. Dit informeel leren als vrijwilliger kan hen verder helpen op de arbeidsmarkt. Om dit informeel leren te kunnen benutten in formele functies is het enerzijds belangrijk dat vereniging geëquipeerd is mensen te ondersteunen in hun

ontwikkeling, anderzijds is het voor de vrijwilligers belangrijk dat zij een door de arbeidsmarkt gewaardeerd bewijs hebben van hun ontwikkeling.

Rotterdam onbeperkt

In 2016 is door het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport het VN Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap onderschreven. Dit VN Verdrag is een wettelijk kader om rekening mee te houden bij het ontwikkelen van beleid. Uiteraard werd ook al voor 2016 aan toegankelijke accommodaties en aanbod gewerkt, maar met het VN Verdrag komt er meer richting en bewustwording. Het project Rotterdam Onbeperkt heeft als doel om binnen de gemeentelijke organisatie bewustwording over het VN-verdrag te creëren. Elke afdeling heeft haar eigen verantwoordelijkheid om binnen het beleid rekening te houden met het VN-verdrag en aan te geven op welke manier zij er uitvoering aan geeft. Hierbij is het van belang om de (voor)oordelen te onderkennen die ieder mens onbewust met zich meedraagt vanuit zijn eigen referentiekader. Het onderkennen van deze (voor)oordelen is de eerste stap naar bewustwording en actie. Toegankelijkheid houdt in fysieke toegankelijkheid, sociale toegankelijkheid en informatietoegankelijkheid. Het uitgangspunt bij alles wat we doen moet zijn dat we dat voor iedereen doen. Keuzes hierin worden beïnvloed voor het type gebruik van de accommodatie, de beschikbare fysieke en financiële ruimte. Deze keuzes hebben verschillende consequenties. Bewust zijn van deze gevolgen is belangrijk en toegankelijke communicatie/informatie daarover geeft duidelijkheid.

Coronacrisis

Midden in de ontwikkeling van deze nieuwe nota brak het coronavirus uit. De virusuitbraak begon aan de andere kant van de wereld. Als snel kwam het virus richting Europa met alle contactbeperkende maatregelen tot gevolg. We kregen te maken met een 'intelligente lockdown' en al vrij snel werd duidelijk dat het leven zoals we dat gewend waren, er voorlopig anders uit ziet. Informatie en ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op: wat je vandaag bedenkt is morgen achterhaald. Tijdens het versoepelen van de maatregelen om uit de 'intelligente lockdown' te komen was sport het eerste wat weer op gang werd gebracht. Dat het coronavirus invloed heeft op (de resultaten van) ons beleid is duidelijk. Welke invloed het heeft is moeilijk te voorspellen. Duidelijk is wel dat een aantal reeds in gang gezette ontwikkelingen, meer prioriteit kregen of meer natuurlijk zijn geworden. Voorbeelden zijn het meer digitaal organiseren, een impuls voor esports, meer op afspraak en meer sporten in de openbare ruimte.

Lidmaatschap WUOC

Rotterdam is aspirant-lid van de World Union of Olympic Cities (WUOC), een vereniging van steden die ooit Olympische Spelen organiseerden, of dat ambiëren. De Rotterdamse ambitie om de Youth Olympic Games te organiseren is aanleiding voor dit lidmaatschap. De WUOC heeft een tweeledig doel. Enerzijds het bewaken en steeds weer uitdragen van de nalatenschap van de Olympische Spelen. Anderzijds het vormen van een klankbord voor het Internationaal Olympisch Comité over de toekomst van de Spelen.

Bijlage 4: Relevante programma's

In hoofdstuk 2 presenteren we modelmatig welke relevante programma's het sportbeleid raken. Hieronder geven we meer uitgebreid informatie bij deze programma's, in bijlage 4 is schematisch weergegeven hoe deze programma's de vier inhoudelijke hoofdstukken van de sportnota (3 tot en met 6) elkaar raken.

Nationaal Sportakkoord: Sport verenigt Nederland

Het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' leidde tot de ondertekening van het Nationaal Sportakkoord op 29 juni 2018. De strategische partners in het Sportakkoord zijn het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), NOC*NSF en de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG). Van laatstgenoemde is Rotterdam lid. Per ambitie hebben de partners een coalitie van partijen om zich heen verzameld: zowel publiek als privaat, met grote betrokkenheid bij en eigenaarschap tot de betreffende ambitie. Net als de Rotterdamse Sportnota stelt het Sportakkoord plezier in sport centraal. De ambities van het Nationaal Sportakkoord passen goed bij het in deze Sportnota vastgelegde Rotterdamse sportbeleid.

Het Sportakkoord is uitgewerkt in een zestal inhoudelijke ambities of deelakkoorden.

- 1) Inclusief sporten en bewegen
- 2) Duurzame sportinfrastructuur
- 3) Vitale sport- en beweegaanbieders
- 4) Positieve sportcultuur
- 5) Van jongs af aan vaardig in bewegen
- 6) Topsport die inspireert

Nationaal Preventieakkoord

De Rijksoverheid heeft het Nationaal Preventieakkoord opgesteld waarin ongeveer 200 afspraken staan die gesloten zijn met 70 maatschappelijke instellingen. De afspraken hebben allen betrekking op het gezonder maken van de Nederlander. De afspraken hebben hoofdzakelijk betrekking op een gezonde levensstijl: stoppen met roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Op lokaal niveau heeft Rotterdam ook een preventieakkoord gesloten 'Gezond010: Het Akkoord'.

Gezond010: Het Akkoord

Doel van Gezond010: Het Akkoord (het Rotterdams Preventieakkoord) is dat Rotterdammers eerder en makkelijker gezonde keuzes maken, makkelijker deelnemen aan de samenleving waardoor zij minder snel vereenzamen, meer zelfredzaam en mentaal sterker zijn. We werken stevig samen met diverse partners in de stad en met de directies en afdelingen die (in)direct bijdragen aan onze doelstellingen. Sport en bewegen

draagt bij aan de doelen van het preventieakkoord, als onderdeel van een integrale aanpak. Samen met onze partners in de stad geven we deze aanpak vorm. De Rotterdamse inzet sluit aan bij het Nationale Preventieakkoord van het ministerie van VWS.

Lekker Fit!

Sinds 2005 werkt het programma Lekker Fit! aan het tegengaan van overgewicht onder de Rotterdamse jeugd. Kinderen met overgewicht hebben grote kans om als volwassenen ook een ongezond gewicht te hebben, terwijl op jonge leeftijd het aanleren van gezonde leefstijl het meest kansrijk is. Het tegengaan van overgewicht biedt kinderen de ruimte om hun talenten te ontwikkelen, langer en gezonder te leven, een grotere bijdrage te leveren aan de maatschappij en minder gebruik te maken van de zorg.

Rotterdam, Ouder en Wijzer

Het programma 'Rotterdam, Ouder en Wijzer' stelt als doel om van Rotterdam een seniorvriendelijke stad te maken. Het programma kent vier pijlers: zo lang mogelijk gezond blijven door gezond eten en bewegen, mee blijven doen in de maatschappij en eenzaamheid voorkomen, geschikte huizen voor senioren en een fijne plek om te wonen en speciaal zorgaanbod voor ouderen.

Omgevingswet

De Omgevingswet, die naar verwachting in 2022 in werking treedt, integreert zo'n zesentwintig wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Voor gemeenten ligt bij deze transitie een grote opgave. Zo zullen naar schatting landelijk 50.000 bestemmingsplannen en beheerverordeningen moeten worden omgezet in circa 400 omgevingsplannen. Gemeenten hebben, na ingaan van de wet, nog circa tien jaar om de wet te implementeren.

Het maatschappelijke doel van de nieuwe omgevingswet is:

- bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit;
- doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.

De belangrijkste instrumenten in de omgevingswet zijn de omgevingsvisie, het omgevingsplan en het omgevingsprogramma. De omgevingsvisie geeft de opgaven voor de lange termijn van de ruimtelijke ontwikkeling van de stad weer. Het omgevingsplan vervangt het bestemmingsplan, het omgevingsprogramma geeft uitvoering aan de doelstellingen van het ruimtelijke beleid.

Het cluster Stadsontwikkeling heeft een Verkenning Omgevingsvisie opgesteld. Deze werkt vanuit vijf perspectieven: gezond, compact, inclusief, circulair en productief. De opgaven voor sport, bewegen en recreatie vallen onder de perspectieven 'gezond' en 'inclusief'. De omgevingswet biedt de kans om sport eerder en beter te benutten voor vraagstukken in de ruimtelijke ordening.

Rotterdam Loopt 2025

Rotterdam werkt aan een gezonde, bereikbare en toegankelijke stad voor de voetganger; in de straten, parken, pleinen en gebouwen. Zodat het prettiger wordt voor mensen om in Rotterdam te lopen. Hierin is het beleid opgenomen voor het verbeteren van wandelmogelijkheden, zoals het 'ommetje' in de wijk.

Fietskoers 2025

Het doel van Fietskoers 2025 is om meer mensen op de fiets te krijgen in de veronderstelling dat dit een positieve invloed heeft op verschillende gebieden (de fietser zelf, de groei van de stad, klimaatvraagstuk). Meer lopen of gebruik maken van het OV zijn ook onderdeel van de Fietskoers 2025.

Visie openbare Ruimte 2019-2029

De Visie openbare ruimte 2019-2029 moet richting geven aan de vraagstukken rondom het toenemende aantal inwoners, bezoekers en werknemers in de stad. Dit samen met het uitdagingen zoals het klimaatvraagstuk, mobiliteit en leefbaarheid vragen om een plan.

Rotterdamse Mobiliteitsaanpak

De Rotterdamse Mobiliteitsaanpak is een plan om de bereikbaarheid en mobiliteit van een groeiend Rotterdam te verbeteren zodat er voldoende ruimte is om te lopen, fietsen, OV te gebruiken maar ook om te werken, wonen en recreëren voor Rotterdammers, bezoekers en toeristen.

Visie kom op naar Buiten!

Integrale Visie sporten, spelen, bewegen en ontmoeten in de buitenruimte. 'Deze visie versterkt de relatie tussen de sociale en maatschappelijke functies en "de basis op orde" in de openbare ruimte. Naast de zorg voor een veilige en gezonde leefomgeving is er zorg voor duurzame ontwikkeling (Kom op naar buiten! Blz 5).'

Actieprogramma Verenigingen, De sport-, scouting- en speeltuinverenigingen van de toekomst

Het actieprogramma verenigingen heeft als doel de sport-, scouting en speeltuinverenigingen voor langere tijd vitaal en te houden en hen te helpen om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen. Het actieprogramma focus zich op sport en scoutingvereniging. De uitwerking op speeltuinen is later separaat opgeleverd.

Speeltuinen, een stap naar de toekomst. Visie en actieprogramma voor vitale en toekomstbestendige speeltuinverenigingen

"Het doel van dit actieprogramma is het bieden van perspectief voor de Rotterdamse speeltuinverenigingen. Perspectief waardoor spelen in Rotterdam voor kinderen in de toekomst weer een stevige positie in de wijk krijgt. (Actieprogramma Speeltuinverenigingen, blz 4)'.
Rivieroevers Rotterdam 2019-2022

Rivieroevers Rotterdam 2019-2022

In dit programma zijn projecten opgenomen die in de periode 2019-2022 centraal staan bij het investeren in de rivieroevers. Onderdeel hierin is ook wandelen, fietsen, bewegen en sporten langs de Nieuwe Maas, Rotte en Schie.

Programma esports in de vereniging van de toekomst

Op een positieve manier benutten van esports en gaming om meer mensen in beweging te brengen en houden, om verloop van jeugd bij verenigingen tegen te gaan en om in te spelen op inclusiviteit en het bieden van gelijke kansen. Aan de hand van de methodiek van een living lab integreren we esports in de vereniging.

In het living lab worden innovatieve experimenten bedacht, uitgevoerd en gemonitord. Hieruit moet blijken hoe esports bijdraagt aan toekomstbestendige en vitale (sport)verenigingen, conform het Actieprogramma Verenigingen Rotterdam. Het living lab draagt eveneens bij aan de ambitie van Rotterdam als esports hoofdstad van Nederland en vormt de Rotterdamse uitvoering van de regeling Sportakkoord 2020-2022 van de Minister voor Medische Zorgen Sport.

Heel de Stad: beleidsplan maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp

Dit beleidsplan heeft de hoofdlijnen weer van het stedelijke beleid ten aanzien van preventie, jeugdhulp, sociale samenhang, maatwerkvoorzieningen en de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Dit document is ten tijde van schrijven nog in ontwikkeling.

Integraal Huisvestingsplan Sport

In dit plan staat beschreven hoe de gemeentelijke sportaccommodaties de komende jaren onderhouden gaan worden. Denk aan zwembaden, sporthallen en veldsportcomplexen. Met dit plan blijft de sportinfrastructuur up to date en aan de gebruikerseisen voldoen.

Relax, Dit is Rotterdam

Met dit actieprogramma werkt Rotterdam aan een stad waarin ontspannen en veilig kan worden samengeleefd. Het actieprogramma richt zich op gelijkwaardigheid en kansengelijkheid, verbinding en ontmoeting, en veiligheid en handhaving. Het is belegd in acties binnen de beleidsdomeinen Veiligheid en handhaving, Onderwijs, Jeugd en jeugdhulpverlening, Welzijn, (ouderen) Zorg en Wijkteams, Uitvoering Participatiewet, Goed werkgeverschap, Sport en Cultuur.

Bijlage 5: Relatie Sportnota 2021+ en relevante programma's

Beleidskaders en thema's	Sportdeelname vergroten en toekomstbestendige sportaanbieders	Inspirerende topsport	Sportvoor- zieningen van de toekomst	De impact van sport
Actieprogramma Verenigingen	●		●	●
Beleidskader Evenementen 2019		●		●
Beleidsnota Urban Sports 2018-2021	●	●	●	
Capaciteitsplan Sportterreinen 2018	●		●	
Duurzaam010			●	
Esports in de vereniging van de toekomst	●			●
Fietskoers 2025	●		●	●
Gezond010: Het Akkoord	●			●
Heel de Stad				●
IHP Onderwijs			●	
IHP Sport			●	
Kom op naar Buiten!	●		●	
Nationaal Sportakkoord	●	●	●	●
Omgevingswet			●	
Programma Rivieroevers Rotterdam 2019-2022			●	
Relax. Dit is Rotterdam	●	●		●
Rotterdam Loopt 2025	●		●	●
Rotterdamse Mobiliteitsaanpak	●		●	
Rotterdam, Ouder en Wijzer	●			●
Rotterdam Veilig Vooruit			●	
Speeltuinen, een stap naar de toekomst	●		●	●
Taalspiraal				●
Visie Openbare ruimte 2019-2029			●	

Bijlage 6: Monitors en definities van sportdeelname en beweegrichtlijnen

Monitors voor het meten van sportdeelname

De Gezondheidsmonitor van de GGD wordt om de vier jaar afgenomen onder een steekproef van de Rotterdamse bevolking en geeft een langjarige trend over zowel wekelijks sporten als het voldoen aan de beweegrichtlijnen. Beweging wordt gemeten met de zogenoemde SQUASH-vragenlijst waarin zowel sporten als dagelijks activiteiten waarbij men beweegt worden nagevraagd. Doordat deze in heel Nederland wordt afgenomen zijn Rotterdamse cijfers te vergelijken met landelijke en overige lokale cijfers, zoals die van de andere G4 steden/regio's.

Het Wijkprofiel wordt iedere twee jaar afgenomen onder een steekproef van de Rotterdamse bevolking en meet sportdeelname. Aan de hand van de vraag 'Hoe vaak sport u alleen of samen met anderen' (antwoordcategoriën: meerdere keren per week/1x per week/ 2 of 3x per maand/ 1x per maand/ <1x per maand./nooit). Hieruit kan zowel sporten volgens de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO) als wekelijks sporten berekend worden. In de cijfers van het wijkprofiel is het mogelijk in te zoomen op wijkniveau en kunnen verschillen in sportdeelname tussen wijken en langjarige trends van wijken waargenomen worden.

Sinds 2019 gebruiken we de Sportdeelname Index (SDI) van NOC*NSF als opvolger van het in 2017 beëindigde VrijeTijdsOnderzoek. Zowel sportdeelname volgens de RSO als het wekelijks sporten en als het voldoen aan de beweegrichtlijnen worden tweemaal per jaar gemeten onder een representatief panel van Rotterdammers. Dit geeft ons informatie op gebiedsniveau. In de toekomst kunnen we ook hier langjarige trends bekijken, zowel voor Rotterdam als geheel als op gebiedsniveau of bijvoorbeeld naar opleidingsniveau of leeftijdscategorie. De SDI is een flexibel instrument waaraan indien nodig extra vragen toegevoegd kunnen worden. Hiermee hebben we de mogelijkheid om doelgroepen of activiteiten waarop extra inzet wordt gepleegd te monitoren.

Nederlandse norm gezond bewegen, beweegrichtlijnen 2017

Bewegen is goed, meer bewegen is beter
Matig intensief: bijvoorbeeld wandelen en fietsen
Zwaar intensief: bijvoorbeeld hardlopen, voetballen

Volwassenen

Minstens 150 minuten per week aan matig of zwaar intensieve inspanning, zoals wandelen en fietsen, verspreid over diverse dagen.

Minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.

En: voorkom veel stilzitten

Ouderen

Dezelfde beweegrichtlijnen als voor volwassenen. Maar aangevuld met balansoefeningen

Kinderen

Minstens 1 uur per dag matig of zwaar intensieve inspanning

Minstens drie maal per week spier- en botversterkende activiteiten

En: voorkom veel stilzitten

Mensen met een fysieke beperking

Elke vorm van beweging telt en heeft een positief effect.

Kies zelf de manier van bewegen die binnen je eigen grenzen past.

Maak bewegen een vast onderdeel van je dagelijks leven.

Definities van sportdeelname

RSO: de landelijke Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO). Met sportdeelname wordt volgens deze richtlijn bedoeld: minstens 12 keer sporten in de afgelopen 12 maanden.

Een wekelijkse sporter is iemand die 1x per week of vaker sport.

SQUASH vragenlijst: (oftewel: Short Questionnaire to Assess Health-enhancing physical activity). Deze lijst met 11 items is gebaseerd op de Nederlandse Beweegrichtlijnen. Mensen geven daarin aan hoeveel dagen per week ze besteden aan wandelen en fietsen naar hun werk of school en aan de activiteiten die ze daar doen. Dat geldt ook voor activiteiten in het huishouden en in de vrije tijd, zoals wandelen, fietsen, buitenspelen en sport. Daarnaast geven ze aan hoeveel tijd per dag ze aan een activiteit besteden. Op basis van deze gegevens wordt berekend hoeveel tijd mensen per week bewegen en sporten. Ten slotte wordt berekend welk percentage van de bevolking volgens de richtlijnen beweegt of wekelijks sport.

Bijlage 7: Factoren model

Het factorenmodel is een wetenschappelijk model wat helpt bij het maken en ontwikkelen van beleid. Het model maakt inzichtelijk welke factoren een positieve invloed hebben op het leven van iemand en welke factoren een negatieve invloed hebben. Het model is toepasbaar op kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen dus eigenlijk alle leeftijdsgroepen. Ook brengt het model in kaart welke factoren de meeste invloed zijn en welke factoren een minder grote invloed hebben. Hiermee kunnen we als beleidsmaker ons beleid prioriteren en onderbouwen. Ook kunnen we op basis van dit model zorgen voor een zo groot mogelijke maatschappelijke impact. Niet alleen vanuit de Sportnota 2021+, maar ook vanuit de beleidskaders Gezond010: het akkoord en Heel de stad: beleidsplan maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp.

Het factorenmodel stelt dat maatschappelijke impact het beginpunt is en dat vanuit daar doelen worden geformuleerd die bijdragen aan een veilig, gezond en kansrijk leven. Daarna wordt bekeken welke factoren een risico vormen voor deze doelen en welke factoren beschermend werken. Risico factoren vormen een negatieve invloed op de gestelde doelen en beschermende factoren hebben een positieve invloed en kunnen de risicofactoren als het ware dempen.

Het factorenmodel is oorspronkelijk ontwikkeld voor jongeren. Momenteel wordt alle beschikbare informatie geïnventariseerd en beschreven zodat het model toepasbaar is voor alle leeftijden. Naar verwachting is dit eind 2020 gereed.

Bron: Gezond010

Colofon

Dit is een uitgave van de Gemeente Rotterdam.
Vormgeving: Leene Communicatie.

Foto: © Golazo Photography

Gemeente
Rotterdam